

Τρίμηνη έκδοση του Συλλόγου
Τερψιθεατών Ναυπακτίας
Χρόνος 32ος
Αριθμός φύλλου 130
Ιούλιος - Αύγουστος -
Σεπτέμβριος 2020
Γραφεία:
Γλάδστωνος 10 - 106 77 Αθήνα
Τηλ. - Fax: 210 38.22.513

Δικτυακός τόπος:
<http://www.terpsitheia.net>
Διεύθυνση ηλεκτρονικού
ταχυδρομείου: terpsith@otenet.gr

ΑΛΛΙΩΤΙΚΟ ΤΟ ΦΕΤΙΝΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΤΗΝ ΤΕΡΨΙΘΕΑ

Φέτος, η εικόνα της καλοκαιρινής Τερψιθέας ήταν πολύ διαφορετική σε σχέση με άλλα χρόνια λόγω της γνωστής πανδημίας, η οποία άλλαξε τη ζωή μας προς το χειρότερο και επέβαλλε τρόπους διαβίωσης πρωτόγνωρους. Επιπλέον, δημιούργησε δυσμενέστερες οικονομικές συνθήκες για όλους τους επαγγελματίες του χωριού μας. Η περίοδος του καλοκαιριού ξεκίνησε πολύ «διστακτικά» με πολλές επιφυλάξεις και με μικρή κινητικότητα, η άρση των περιοριστικών μέτρων γινόταν σταδιακά κάτι που δυσκόλευε αρκετά την καλοκαιρινή επισκεψιμότητα και έκανε επιφυλακτικούς τους μόνιμους κατοίκους, οι οποίοι σε μεγάλο ποσοστό ανήκουν στην κατηγορία «υψηλού κινδύνου». Το ξενοδοχείο και τα καταστήματα της πλατείας λειτούργησαν με ελάχιστη «πελατεία». Κάπως διορθώθηκαν τα πράγματα τν Αύγουστο χωρίς όμως τίποτε να θυμίζει τις προηγούμενες χρονιές. Το διάστημα του καλοκαιριού επικράτησε επίσης πολιτιστική και ψυχαγωγική αδράνεια, ο Σύλλογός μας ανέβαλε την ετήσια εκδήλωσή του που γινόταν κάθε χρόνο στις 17 Αυγούστου στο γήπεδο του χωριού (το ξεφλούδισμα του καλαμποκιού) με τοπικά λαϊκά δρώμενα και ποικίλο χορευτικό πρόγραμμα. Την ίδια τύχη είχε και το πανηγύρι την παραμονή και ανήμερα της Παναγίας στην πλατεία του χωριού. Μέσα σε όλα αυτά σημειώθηκε και η απουσία των απόδημων Τερψιθεατών του εξωτερικού, στους οποίους οι απαγορεύσεις της πανδημίας δεν επέτρεψαν να επισκε-

φτούν την γενέτειρα, όπως έκαναν κάθε χρόνο. Έτσι, λοιπόν, τη βεβαρμένη ατμόσφαιρα της πανδημίας επέτεινε ακόμα περισσότερο η ματαιώση όλων αυτών των εκδηλώσεων που η τοπική κοινωνία της Τερψιθέας περιμενε με αδημονία.

Επειδή ο πόλεμος κατά της πανδημίας δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί πρέπει να συνεχίσουμε όλοι ανεξαιρέτως να τηρούμε ευλαβικά όλα όσα μας καθορίζουν οι ειδικοί επιστήμονες για να ζήσουμε ένα καλό, και το σημαντικότερο, υγιές αύριο. Γιατί η επόμενη μέρα που θα έρθει, πρέπει να μας βρει όλους υγιείς, ίσως και πιο σοφούς μετά από αυτά που ζήσαμε.

Καλό Χειμώνα

Νικόλαος Αθ. Τσαντίλης

Η φωτογραφία αυτή είναι από το 1920 και αφιερώνεται εξαιρετικά σε όλους τους ανόητους και ανεύθυνους που αρνούνται να φοράνε μάσκες σε κλειστούς δημόσιους χώρους.

Φωτογραφικά στιγμιότυπα από παλιές εποχές ξεφλουδίσματος καλαμποκιού και από εκδηλώσεις του Συλλόγου

Ξεφλουδίσια στον Βασ. Ανδρέοπουλου
1967

Ξεφλουδίσια στον Γιαννέτσου του Σπ. Αυλόγητου
1965

Σίσσυ Ι. Κοζώνη
 Ιατρός – Βιοπαθολόγος
 Διευθύντρια Αιμοδοσίας
 στο Μαιευτήριο «ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»
 κόρη του Στρατηγού Τεχνικού Σώματος
 Ιωάννου Κ. Κοζώνη
 Μηχανολόγου - Ηλεκτρολόγου

Το Μέλι και η Θεραπευτική του Ιδιότητα

Νέα μελέτη του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης αποκαλύπτει ότι ένα τρόφιμο που υπάρχει στα περισσότερα σπίτια είναι πιο αποτελεσματικό αντιβηχικό απ' όσα τα ειδικά φαρμακευτικά προϊόντα.

Την επόμενη φορά που θα παρουσιασθεί βήχας, ο ασθενής να μη καταφύγει αμέσως σε φάρμακα. Πρώτα να καταναλώσει ένα ζεστό ρόφημα με μέλι. Μπορεί να εκπλαγεί από το πόσο αποτελεσματικά θα καταστείλει τον βήχα, λένε επιστήμονες από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης.

Δεν αποκλείεται μάλιστα να καταπραΰνει ταυτόχρονα και άλλα συμπτώματα των ιώσεων του αναπνευστικού. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται η ρινική συμφόρηση και ο πονόλαιμος. Και αυτό, διότι το μέλι είναι πιο αποτελεσματικό απ' ό,τι τα υπάρχοντα φάρμακα, σύμφωνα με νέα, συνδυασμένη ανάλυση που πραγματοποίησαν.

Όπως γράφουν οι ερευνητές, οι ιογενείς λοιμώξεις του ανώτερου αναπνευστικού είναι ο συνηθέστερος λόγος κατανάλωσης αντιβιοτικών. Δεδομένου όμως ότι οι ιώσεις του αναπνευστικού προκαλούνται από ιούς, τα αντιβιοτικά είναι

ταυτόχρονα αναποτελεσματικά και ακατάλληλα.

Το μέλι είναι ένα τρόφιμο που χρόνια τώρα χρησιμοποιείται για να την ύφεση των συμπτωμάτων των ιώσεων, ιδίως του βήχα.

Έτσι, οι επιστήμονες της Οξφόρδης αναζήτησαν στην ιατρική βιβλιογραφία όλες τις μελέτες στις οποίες έχει συγκριθεί το μέλι και διαλύματα που το περιέχουν με:

▪ Αντισταμινικά,

- Αποχρεμπτικά,
- Αντιβηχικά,
- Πausίπονα φάρμακα

Αξιολόγησαν 14 κλινικές μελέτες, στις οποίες συμμετείχαν 1.761 εθελοντές όλων των ηλικιών. Η συνδυασμένη ανάλυση των στοιχείων έδειξε ότι το μέλι ήταν πιο αποτελεσματικό από αυτά στη βελτίωση των συμπτωμάτων των ιώσεων. Τα μεγαλύτερα οφέλη παρατηρήθηκαν όσον αφορά τη συχνότητα και τη σοβαρότητα του βήχα. Δύο από τις μελέτες, όμως έδειξαν ότι με το μέλι, τα συμπτώματα των ιώσεων διαρκούσαν 1-2 ημέρες λιγότερο.

Ωστόσο οι ερευνητές τονίζουν ότι το μέλι είναι μία πολύπλοκη και όχι ομοιόμορφη ουσία. Επομένως, μπορεί να έχει σημασία το είδος και η ποιότητα αυτού που θα χρησιμοποιήσουν οι ασθενείς.

Σε κάθε περίπτωση, τονίζουν, μπορεί να είναι μια καλή εναλλακτική λύση όταν οι γιατροί θέλουν να συστήσουν κάτι ασφαλές και αποτελεσματικό για τα συμπτώματα των ιώσεων του ανώτερου αναπνευστικού.

ΟΙ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΜΑΣ

- ✓ Ο **Νικόλαος Πετρόπουλος του Ευαγγέλου** πέρασε στο τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πάτρας.
 - ✓ Ο **Νικόλαος Κούτρας του Χρήστου** πέρασε στο τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πάτρας.
 - ✓ Η **Λαμπρινή Ανδρεοπούλου του Ιωάννη** πέρασε στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Πάτρας.
 - ✓ Ο **Βάθης Χρήστος εγγονός του Αθανασίου Παναγιωτόπουλου** εισήχθη στο τμήμα Φυσικής του Πανεπιστημίου Κρήτης.
 - ✓ Η **Τρίψια Μαγδαληνή του Γεωργίου** εισήχθη στο τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
 - ✓ Ο **Αλκιβιάδης Κάβουρας του Γεωργίου**, εγγονός του Γεωργίου και της Ελένης Γιαννέτσου σπουδάζει Business στο University of Bath της Αγγλίας.
 - ✓ Η **Φωτεινή Κουρμούση του Δημητρίου** πέρασε στο τμήμα Μαθηματικών και Εφαρμοσμένων Μαθηματικών στο Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Η Εφημερίδα συγχαίρει τα παιδιά μας, ευχόμενη πάντα επιτυχίες.

Γυναικοπαρέα σε φθινοπωρινή βόλτα στον Άη Θανάση.

Αξέχαστες παλιές εποχές!

Κ Ο Ι Ν Ω Ν Ι Κ Α

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

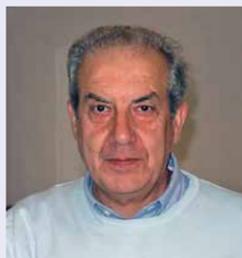
- Στις 21 Αυγούστου 2020, η Άρτεμις Ασούτη, σύζυγος του Κωνσταντίνου Γεωρ. Λιανού, γέννησε ένα υγιέστατο κοριτσάκι στο Μαιευτήριο Ιασώ.
 - Στις 13 Οκτωβρίου 2020, η Αναστασία Φωτοπούλου, σύζυγος Θεοδοσίου Σκαλτσά γέννησε στο Μαιευτήριο Έλενα ένα υγιέστατο αγοράκι.
- Η Εφημερίδα εύχεται να τους ζήσουν.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

- Στις 4 Ιουλίου 2020, ο Σπύρος Δημ. Γκολιάς και η Μαίρη Κουτροπούλου, βάπτισαν στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου στην Αργυρούπολη το κοριτσάκι τους και το ονόμασαν Άννα. Η μικρούλα Άννα είναι δισεγγονή της Σταυρούλας Σπυρ. Γκολιά.
- Η Εφημερίδα εύχεται να τους ζήσει.

ΚΗΔΕΙΕΣ

- Στις 30 Απριλίου 2020 απεβίωσε στην Αθήνα σε ηλικία 100 ετών ο Γεώργιος Κων.Λιανός. Η νεκρώσιμη ακολουθία ετελέσθη στις 2 Μαΐου 2020 στον Ιερό Ναό Αγίων Θεοδώρων στο Α΄ νεκροταφείο Αθηνών, όπου και ετάφη.
 - Στις 24 Αυγούστου 2020 απεβίωσε στην Αθήνα σε ηλικία 69 ετών ο Κωνσταντίνος Γεωρ. Γκολιάς. Η νεκρώσιμη ακολουθία ετελέσθη στις 26 Αυγούστου 2020, στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Τερψιθέας όπου και ετάφη.
- Η Εφημερίδα συλλυπείται τους οικείους.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

- Στις 30 Μαΐου 2020 ετελέσθη στον Ιερό Ναό Αγίας Σκέπης Παπάγου το 40-ήμερο μνημόσυνο του Γεωργίου Κων.Λιανού.

- Στις 2 Αυγούστου 2020 ετελέσθη στον Ιερό Ναό Αγ. Νικολάου Τερψιθέας το 40-ήμερο μνημόσυνο της Αικατερίνης Γεωρ. Κολοβού.
- Στις 26 Σεπτεμβρίου 2020 ετελέσθη στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Αιγίνης το 40-ήμερο μνημόσυνο της Ελένης Κοϊτσάνου.

- Στις 27 Σεπτεμβρίου 2020 ετελέσθη στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Τερψιθέας το 40-ήμερο μνημόσυνο του Κωνσταντίνου Γεωρ. Γκολιά.
 - Στις 27 Σεπτεμβρίου 2020 ετελέσθη στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Τερψιθέας το εξάμηνο μνημόσυνο της Παναγιώτας Αθ. Τσαντίλη.
- Η Εφημερίδα εύχεται να τους αναπαύσει ο Θεός.

Δεν πιστεύω στο Θεό!!!

Επιμελείται ο π. Νεκτάριος Ιωάννου Γκολιόπουλος, Ιερομόναχος της Ιεράς Μονής Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Ναυπάκτου

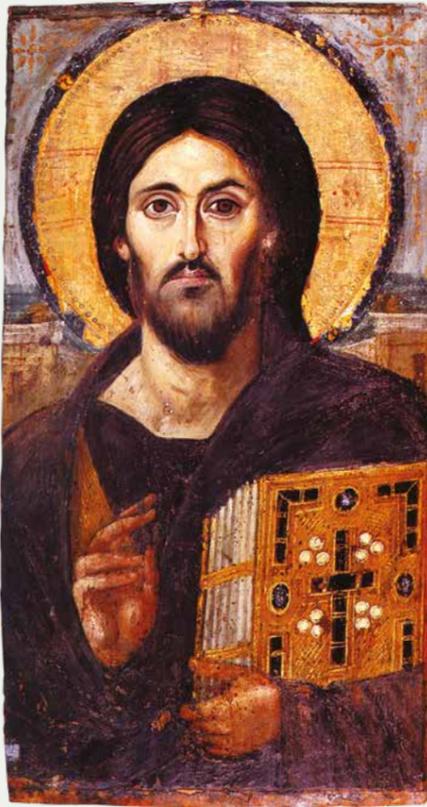
Τι θα λέγατε αν, σας έλεγα ότι δεν πιστεύω στο Θεό; Θα ξαφνιαζόσαστε; Δεν θα με πιστεύατε; Θα αγανακτούσατε; Θα απορούσατε; Για να σας καθησυχάσω, σας δηλώνω ότι πιστεύω και παραπιστεύω στον Θεό. Σε ποιον Θεό όμως;

Αγαπητοί μου συγχωριανοί, άνδρες και γυναίκες, αγόρια και κορίτσια, μικροί και μεγάλοι, εμείς οι χριστιανοί δεν πιστεύουμε απ ευθείας στην έννοια «Θεός». Ας μη ξεχνάμε ότι στον Θεό σαν μια ανώτερη δύναμη, πιστεύουν όλοι. Και οι Εβραίοι, και οι Μουσουλμάνοι, και οι Βουδιστές, και οι δωδεκαθεϊστές, και οι ειδωλολάτρες, και οι μασόνοι αλλά κι εμείς οι Χριστιανοί. Οι άνθρωποι πάντα πίστευαν στην έννοια «Θεός». Σας θυμίζω τα λόγια του Έλληνα ιστορικού Πλούταρχου, 120 π.Χ..

Γράφει σε κάποιον: «Στις περιπλανήσεις σου μπορεί να συναντήσεις πόλεις χωρίς τείχη, χωρίς γραφή, χωρίς βασιλιάδες, χωρίς σπίτια, χωρίς ιδιοκτησίες, που να μην έχουν νόμισμα, που να μην έχουν θέατρα και γυμναστήρια. Πόλη όμως χωρίς ναούς, βωμούς και θεούς, που οι άνθρωποι να μην καταφεύγουν εκεί για να θυσιάσουν, και να προσευχηθούν για την απόκτηση των αγαθών και για την αποτροπή των κακών, δεν θα βρεις πουθενά, ούτε θα βρει ποτέ κανείς». Ποιος, λοιπόν, είναι ο αληθινός Θεός, και σε ποιόν Θεό πιστεύουμε εμείς οι Χριστιανοί; Μα σε ποιόν άλλον από τον μόνο αληθινό Θεό, τον Χριστό μας, που κάθε χρόνο γιορτάζουμε την Γέννηση Του, την Βάπτισή Του, τα θαύματά Του, την Μεταμόρφωσή Του, τα Άγια Πάθη Του, την Σταύρωσή Του, τον θάνατό Του, την Ταφή Του.

Γιατί; όμως ο Χριστός είναι ο μόνος αληθινός Θεός; Επειδή γεννήθηκε; Όχι. Επειδή σταυρώθηκε; Όχι. Επειδή πέθανε και ετάφη. Όχι. Όλοι οι άνθρωποι γεννήθηκαν και γεννιούνται. Πλήθη ανθρώπων σταυρώθηκαν και σταυρώνονται μέχρι σήμερα. Όλοι οι άνθρωποι πεθαίνουν και θάβονται. Όλοι, εκτός από Έναν. Κι αυτός είναι ο Χριστός, ο οποίος **«Ανέστη εκ νεκρών, θανάτω θάνατον πατήσας και τοις εν τοις μνήμασι, ζωήν χαρισάμενος»**. Αν δεν υπήρχε η Ανάσταση του Χριστού, και η δική μας πίστη στον Χριστό θα ήταν ένα ωραίο παραμύθι. Ο Απόστολος Παύλος το λέει αυτό: **«εἰ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαίᾳ ἡ πίστις ὑμῶν· κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν»**. Που σημαίνει: Εάν ο Χριστός δεν αναστήθηκε, τότε είναι ψεύτικη, κούφια και ανώφελη η πίστη σας, αδειανό και χωρίς περιεχόμενο το κήρυγμα μας.

Ο αναστημένος Χριστός, λοιπόν, είναι αυτός μας φανερώνει σε ποιόν Θεό να πιστεύουμε. Ακούστε τι λέει η Καινή Διαθήκη στο κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο, σχετικά. **«Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε· ὁ μονογενὴς υἱὸς ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο»**. Που σημαίνει: Τον Θεό κανείς ποτέ δεν τον είδε. Ο μονογενής Υἱός που βρίσκεται μέσα

στον κόλπο του Θεού Πατέρα, αυτός φανέρωσε σε μας τον Θεό, Αυτός μας τον έκανε γνωστό.

Άρα, στον αναστημένο Χριστό, πιστεύουμε πρώτα, εμείς οι Χριστιανοί. Όχι απ' ευθείας στον Θεό. Και μέσω του Χριστού, πιστεύουμε στον τριαδικό Θεό. Ποιος μας μίλησε για τον Θεό Πατέρα; Ο Χριστός. Ποιος είναι ο Λόγος του Θεού που έγινε άνθρωπος και έζησε ανάμεσά μας; Είναι ο Θεάνθρωπος Ιησούς Χριστός. Ποιος μας έστειλε το Άγιο Πνεύμα; Ο Χριστός. **Ο αναστημένος Χριστός.** Να λοιπόν ο Θεός μας. Η Αγία Τριάδα. Ο Πατήρ, ο Υἱός και το Άγιο Πνεύμα. Τα τρία πρόσωπα της μιας θεότητας, που ο Χριστός τα φανέρωσε σε μας.

Αγαπητές αναγνώστριες και αγαπητοί αναγνώστες της καλής μας εφημερίδας, **τον αναστημένο Χριστό και τα μάτια μας.** Τα πάντα και μέσα σε όλα στη ζωή μας να είναι ο αναστημένος Χριστός. Να είναι η αρχή και το τέλος. Να είναι το Α και το Ω της ζωής μας. Να μη ζούμε πλέον εμείς αλλά να ζει μέσα μας ο Χριστός. Η ζωή για μας να είναι ο Χριστός και ο θάνατος, όποτε έλθει, να είναι κέρδος γιατί θα βρεθούμε κι εμείς, αναστημένοι, κοντά Του. Να είναι ο έρωτας της ψυχής μας. Αυτός είναι ο αδελφός μας και ο φίλος μας. Αυτός είναι

ο Λυτρωτής και ο Σωτήρας μας. Αυτός είναι ο Χριστός των Αγίων της Εκκλησίας μας, που Τον αγάπησαν, αφιερώθηκαν σ' Αυτόν, εφάρμοσαν τις αγίες και σωτήριες εντολές Του και θυσιάσαν και τη ζωή τους ακόμα για χάρη Του.

Θέλω να τελειώσω με ένα υπέροχο κείμενο του **Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου**, που περιγράφει πώς νοιώθει αυτός, ο αναστημένος Χριστός για μας:

«Εγὼ, λέει ο Χριστός, εἶμαι πατέρας, ἐγὼ ἀδελφός, ἐγὼ νυμφίος, ἐγὼ οἰκία, ἐγὼ τροφή, ἐγὼ ἔνδυμα, ἐγὼ ρίζα, ἐγὼ θεμέλιο, κάθε τι τὸ ὁποῖο θέλεις, εἶμαι ἐγὼ· νὰ μὴν ἔχεις ἀνάγκη ἀπὸ τίποτε. Ἐγὼ θὰ σὲ ὑπηρετήσω· διότι ἤλθα νὰ ὑπηρετήσω, ὄχι νὰ ὑπηρετηθῶ. Ἐγὼ εἶμαι καὶ φίλος, καὶ μέλος τοῦ σώματος καὶ κεφαλὴ καὶ ἀδελφός, καὶ ἀδελφὴ καὶ μητέρα, ὅλα ἐγὼ· ἀρκεῖ νὰ θέλεις νὰ εἶσαι φίλος μου. Κάτω στὴ γῆ με ἔστειλε ὁ Πατέρας νὰ μεσολαβήσω γιὰ σένα. Ἐγὼ γεννήθηκα φτωχὸς γιὰ σένα· ἐγίνα καὶ ζητιάνος γιὰ σένα· ἀνέβηκα πάνω στὸ Σταυρὸ γιὰ σένα· πέθανα καὶ ἀναστήθηκα γιὰ σένα· στὸν οὐρανὸ ἐπάνω γιὰ σένα παρακαλῶ τὸν Πατέρα· Ἐσὺ ἄνθρωπε εἶσαι τὰ πάντα γιὰ μένα. καὶ ἀδελφὸς καὶ συγκληρονόμος καὶ φίλος καὶ μέλος τοῦ σώματός μου. Τί περισσότερο θέλεις;»

Μετά τις υπέροχες αυτές σκέψεις, εύχομαι σε όλους καλή εκκλησιαστική χρονιά που άρχισε την 1^η Σεπτεμβρίου, καλό φθινόπωρο και καλό χειμώνα. Η χάρη του μόνου αληθινού Θεού, του αναστημένου Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, η αγάπη του Θεού και Πατέρα μας και η κοινωνία του Αγίου Πνεύματος ας είναι πάντοτε μαζί με όλους μας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΛΙΑΝΟΣ (1920-2020)

Πριν λίγους μήνες, στις 30 Απριλίου του 2020, έφυγε από κοντά μας, πλήρης ημερών ο προσφιλής μας Γιώργος. Ένας αξιόλογος άνθρωπος, ένας λαμπρός επιστήμονας και ένας καλός οικογενειάρχης. Γιος του Κωνσταντίνου Σπ. Λιανού και της Αρτεμισίας Γ. Γκολιόπουλου (κόρη της Καπετάνισσας). Ο πατέρας για καλύτερη τύχη μετανάστευσε το 1907 για Αμερική. Επιστρέφοντας μετά από λίγα χρόνια, παντρεύτηκε την Αρτεμισία και εγκαταστάθηκε στη Ναύπακτο. Εκεί γεννήθηκε στις 4 Μαρτίου 1920 ο αγαπημένος μας Γιώργος. Τελειώνοντας το Γυμνάσιο φοίτησε στη Νομική Αθηνών και μετά λίγα χρόνια έγινε Συμβολαιογράφος Αθηνών. Μολοντί δεν έζησε πολύ στο χωριό, την Τερψιθέα την είχε μέσα στην καρδιά του. Έτσι το 1963 συμμετείχε ενεργά στο Δ. Σ. του Συλλόγου Τερψιθεατών στην αρχή ως Γενικός Γραμματέας (Ιούνιος 1963- Απρίλιος 1968). Το 1968 έγινε Πρόεδρος του Συλλόγου και παρέμεινε μέχρι το 1972 (Απρίλιος 1968-Μάιος 1969, Δεκέμβριος 1969-Μάιος 1972), με εξαίρεση το διάστημα

Απρίλιος μέχρι Δεκέμβριο 1969, που θήτευσε Πρόεδρος ο Φώτιος Λαζαρόπουλος. Βοήθησε πολύ στην οργάνωση του Συλλόγου διαθέτοντας μάλιστα το Γραφείο του ως έδρα του Συλλόγου. Άφησε καλές εντυπώσεις ως Πρόεδρος και διοργάνωσε και πραγματοποίησε πολλές εκδρομές στο αγαπημένο του χωριό. Μάλιστα το χωριό επισκεπτόταν και αργότερα, ποτίζοντας με αυτή την αγάπη και τα λατρεμένα παιδιά του Τέμυ (Αρτεμισία) και Κώστα. Κάποτε έφερε στο χωριό και την Ένωση Συμβολαιογράφων. Μεγάλο ήταν και το ενδιαφέρον του και για τις 3 αδελφές του Κρινιώ, Σούλα και Νίτσα, οι οποίες ως ανύπανδρες ήταν μόνιμα υπό την προστασία του. Μαζί και με τη σύζυγό του ήταν μια ζηλευτή πεντάδα στις βόλτες και ξεναγήσεις στην Τερψιθέα. Καλός συζητητής, σύμβουλος σε πολλούς Τερψιθιώτες και βοηθός σε Συμβολαίά των. Να μη ξεχάσω βοήθησε πολύ και στην α' τροποποίηση του Καταστατικού του Συλλόγου Τερψιθεατών. Θα μείνει αξεχάστος ο Πρόεδρος κος Γιώργος Λιανός. Εκ μέρους του Συλλόγου και προσωπικά εύχομαι να είναι ελαφρύ το κώμα που τον σκέπασε και στα παιδιά Τέμυ και Κώστα να ζήσουν, να τον θυμούνται.

Σπύρος Σκαλτσάς

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΑΣΚΑΛΟΥ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ ΤΟΝ ΠΕΡΑΣΜΕΝΟ (20ό) ΑΙΩΝΑ

Σεπτέμβριος, τα σχολεία πρέπει ν' ανοίξουν για να δεχτούν τους μαθητές όλων των βαθμίδων. Αυτή τη χρονιά, δυστυχώς, το άνοιγμα του σχολείου είναι διαφορετικό από τις άλλες χρονιές. Ανοίγουν τα σχολεία εν μέσω κορωνοϊού, με τη χρήση μάσκας, αντισηπτικού, με τήρηση αποστάσεων... και δε συμμαζεύεται...

Όμως, ας σταθούμε στα βιβλία, ειδικά της Α' Δημοτικού. Είναι τόσα πολλά, ελληνικά και ξενόγλωσσα, συν τα τετράδια, τις κασετίνες, τα μολύβια, τα χρώματα, τα τετράδια ζωγραφικής... αποτέλεσμα, η σχολική τσάντα να 'ναι ολόκληρη βαλίτσα, που ζυγίζει περισσότερο από το βάρος του παιδιού της Α' Δημοτικού.

Αυτά συμβαίνουν σήμερα. Ας αφήσουμε ότι και τα μαθήματα γίνονται μέσω... υπολογιστή, με τον μαθητή να 'ναι στο σπίτι του και ο δάσκαλος να διδάσκει απ' την άλλη άκρη, με την... τεχνολογία.

Ας πισωγυρίσουμε λίγο στο χρόνο, όχι πολύ, μόνο στον περασμένο αιώνα και ας γίνει μια σκιαγράφηση των δασκάλων εκείνης της εποχής. Πάντα οι Έλληνες τοποθετούσαν πολύ ψηλά τον δάσκαλο, ειδικά, όμως, οι χωριανοί μας, τον θεωρούσαν κάτι ξεχωριστό, αναφέρονταν σ' όνομά του με σεβασμό. Ο παπάς και ο δάσκαλος ήταν τα πιο αξιοσέβαστα πρόσωπα στο χωριό. Ο δάσκαλος ήταν προικισμένος ε πολλές αρετές: ευρυμάθεια, αγάπη για το παιδί, παιδαγωγική κατάρτιση, αυτοθυσία, ευσυνειδησία, ανιδιοτέλεια. Ο δάσκαλος θα ετοίμαζε τις μελλοντικές γενιές, αφού οι περισσότεροι γονείς ήταν αγράμματοι, ή γνώριζαν ελάχιστα γράμματα. Εμπιστεύονταν τον δάσκαλο για να «μάθει το παιδί τους γράμματα και να δει καλύτερες μέρες στη ζωή του». Ο αείμνηστος δάσκαλος και λογοτέχνης Γιώργης Κρόκος είχε γράψει ένα επίγραμμα για τον Δάσκαλο, το οποίο αξίζει ν' αναφερθεί:

«Γίγαντα, αδάμαστε οδηγέ, της νιότης πυροστάτη, Πλάστη ψυχών και της χαράς άδολε, τίμιε εργάτη, Ιεροφάντη του καλού και της ζωής φωστήρα,

Δάσκαλε μεγαλόπνοε στα στήθη μου πλημμύρα, Για σένα ο μέγας θαυμασμός, π' ασι' πιαστα φωνάζει. Κι ως ένα δεύτερο θεό με δάκρυα σε δοξάζει. Ως ένα δεύτερο θεό με τον σταυρό στον ώμο Ν' ανηφορίζεις σε θωρώ στου ιδανικού το δρόμο Να λαμπαδιάζεσαι ο φτωχός, ψυχές για να θερμάνεις

Και για παιδιών χαμόγελα να ζεις ως να πεθάνεις. Θύτη και θύμα, που ξεχνάς πως σε τυλίγει ο πόνος, Να σε ξεχνά κι ο χάροντας κι ο καταλύτης χρόνος»

Σαν ευλαβικό μνημόσυνο, ας θυμηθούμε κάποια ονόματα δασκάλων του χωριού μας, όπως οι αείμνηστοι Κωνσταντίνος Κοζώνης, Κίμων Βλάχος, Παπαδόγιαννης και Καζούρου., οι οποίοι είναι μερικοί μόνο από όσους υπηρέτησαν μέχρι τα μέσα του περασμένου (20ού) αιώνα.

Την εποχή εκείνη, χρησιμοποιούσαν οι δάσκαλοι και την τιμωρία: με τη βέργα, τράβηγμα αυτιού, σκαμπίλι, κλείσιμο στο σχολείο μετά το σκόλασμα... ίσως αυτό να ήταν το μελανό σημείο της παιδαγωγικής εκείνης της εποχής, το οποίο χρήζει ειδικής μελέτης από παιδαγωγούς, ψυχολόγους, κοινωνιολόγους.

Τα παιδάκια της Α' Δημοτικού δεν πήγαιναν «έτοιμα» στο Δημοτικό. Το νηπιαγωγείο τους ήταν, συνήθως, τα παραμύθια της γιαγιάς και το παιχνίδι στην αυλή του σπιτιού ή το χωράφι. Η προσχολι-

κή τους κατάρτιση ήταν ό,τι απλόχερα πρόσφερε η φύση του χωριού μας, τα δέντρα, τα λουλούδια, τα πουλιά, η φλογέρα του βοσκού...

Τα δύσκολα χρόνια της Κατοχής, τα παιδάκια ξεκίναγαν την πρώτη μέρα για το σχολείο, με ρούχα μπαλωμένα, πολλές φορές ξυπόλητα(πού να βρεθούν παπούτσια...), κάποιες φορές φορούσαν γουρουνοτσάρουχα. Η σχολική τσάντα τους ήταν μια πλεχτή μαρούδα, με το βελονάκι, ή υφαντή στον αργαλειό. Εκεί μέσα τοποθετούσαν τα παιδάκια ένα βιβλίο, το αναγνωστικό και μία πλάκα με το κοντύλι: όλος ο εξοπλισμός της Α' Δημοτικού...

Και όμως, οι γενιές εκείνες του 19ου και του 20ού αιώνα, με την πλάκα και το κοντύλι μεγαλούργησαν, ανάστησαν μια πατρίδα, η οποία ήταν λαβωμένη, τλαιπωρημένη. Μην ξεχνάμε ότι πολλά παιδιά πήγαιναν στο σχολείο διανύοντας μεγάλες αποστάσεις, από τη Σπαρτιά, τη Μουγκρίστρα, τις Περούτσες, τα Παλιοχώρια...

Οι θύμησες δεν έχουν τελειωμό... Ας κλείσουμε με ένα ποίημα της Νίτσας Τελιτζίδη, που περιγράφει ακριβώς τη μαθητική ζωή εκείνης της εποχής:

«θυμάμαι τα χρόνια που ήμουν στο χωριό, χτυπούσε η καμπάνα να πάω στο σχολείο. Θυμάμαι με τη μαρούδα στο χέρι ξεκινούσα κι εγώ με την πλάκα, το κοντύλι και το αναγνωστικό. Θυμάμαι το δάσκαλο στην έδρα καθισμένο να διδάσκει ορθογραφία και την ένδοξή μας ιστορία»

Βασιλική Σαλούρου-Τροβά

ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ

Από τον εορτασμό στο Εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής.

Από τον εορτασμό στο Εκκλησάκι του Άη Λιά.

Από τον εορτασμό στο Εκκλησάκι του Αγίου Ιωάννη.

Από τον εορτασμό στο Εκκλησάκι της Αγίας Σοφίας.

ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΣΤΗΝ ΤΕΡΨΙΘΕΑ

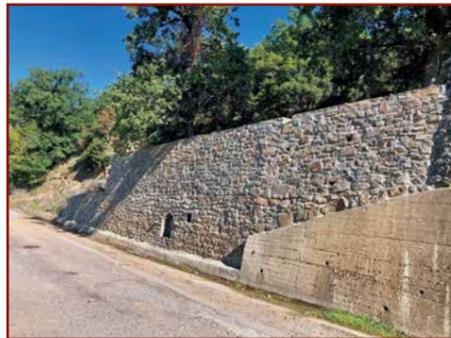
Δύο έργα μεγάλης αξίας έγιναν στο χωριό μας. Πρώτον ο προαύλιος χώρος του Αγίου Νικολάου άλλαξε όψη αφού πλακοστρώθηκε και πλέον η Εκκλησία μας είναι ένα πραγματικό στολίδι για το χωριό μας. Η αγάπη και η προσφορά των συγχωριανών μας για τον τόπο μας είναι αστείρευτη γιατί σε αυτούς τους δύσκολους καιρούς που περνάμε, όχι μόνο έβαλαν το χέρι τους πολύ βαθιά στην τσέπη, αλλά παρακίνησαν και άλλους

να πράξουν το ίδιο ώστε σήμερα να έχουμε αυτό το αποτέλεσμα. Χωρίς την προσφορά αυτών των συγχωριανών μας (τα ονόματά τους αναφέρει ο Πρόεδρος του Τοπικού Διαμερίσματος Τερσιθέας κ. Σταύρος Αγγελόπουλος στην Ευχαριστήρια επι-

στολή του) δεν θα είχε ολοκληρωθεί ποτέ αυτό το έργο. Την επιμέλεια του έργου είχε αφιλοκερδώς ο συγχωριανός μας κ. Αθανάσιος Γεωρ. Καλιαμβάκος και την καθημερινή επίβλεψη ακόμα και με προσωπική εργασία, ο πρόεδρός μας Σταύρος Αγγελόπουλος και ο Χαράλαμπος Λιακώνης.

Δεύτερο έργο, με πρωτοβουλία του συγχωριανού μας Σταύρου Φινινή, προχώρησε το κτίσιμο του μαντρότοιχου στην είσοδο προς το εκκλησάκι της Αγίας Τριάδας. Οι κυρίες του χωριού μας, Σταυρούλα Γκολιά και η Γιαννούλα Πετροπούλου, συγκέντρωσαν τα χρήματα που μπόρεσε να διαθέσει ο καθένας μας, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Ναυπακτίας κ. Θωμάς Κοτρωνιάς προσέφερε διάφορα υλικά οικοδομής δωρεάν, έτσι το έργο προχώρησε αρκετά αλλά χρειάζεται μία ακόμη προσπάθεια όλων μας, την επόμενη χρονιά, προκειμένου να ολοκληρωθεί. Ο Σύλλογός μας τους ευχαριστεί όλους από καρδιάς.

Νικόλαος ΑΘ. Τσαντίλης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ ΜΗΝΥΜΑ

ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Με την ολοκλήρωση ενός μεγάλου έργου για το χωριό μας, της πλακόστρωσης του προαυλίου χώρου της εκκλησίας μας, Ι.Ν. Αγ. Νικολάου, νιώθω την ανάγκη ως συγχωριανός, αλλά και ως Πρόεδρος της Τ.Κ. Τερσιθέας, να ευχαριστήσω δημοσίως και με ιδιαίτερη θέρμη όλους τους συγχωριανούς που στάθηκαν αρωγοί και συμπαραστάτες στην κατασκευή και στην υλοποίηση αυτού του έργου.

Ένα έργο που «δοκιμάστηκε» αλλά, με τη συνεισφορά και την ένθερμη υποστήριξη όλων σας, καταφέραμε και ξεπεράσαμε τους σκοπέλους που στέκονταν εμπόδιο στην ολοκλήρωσή του.

Πρωτίστως, θα ήθελα να ευχαριστήσω από καρδιάς τόσο τον εμπνευστή και πρωτεργάτη αυτού του τόσο σημαντικού έργου, τον Θανάση Κων. Γκολιά που ανέλαβε και συνέβαλλε με ιδία πρωτοβουλία σε αυτό το δύσκολο εγχείρημα όσο και τον Αριστείδη Κιμ. Βλάχο που αποδέχτηκε με θέρμη και δυναμική συμβολή της στήριξη του έργου.

Ευχαριστώ τον Κωνσταντίνο Βασιλόπουλο, την οικογένεια του Ιωάννη Πολιτόπουλου και τον Παναγιώτη Ανδρ. Σαλούρο που στήριξαν το έργο με τη σημαντική συμβολή τους επιτυγχάνοντας έτσι, όλοι μαζί, να δρομολογηθεί και να ξεκινήσει το έργο της πλακόστρωσης του περιβάλλοντα χώρου της εκκλησίας του χωριού μας.

Τους ευχαριστώ θερμά, καθώς σε αυτούς τους δύσκολους καιρούς δε δίστασαν να συνεισφέρουν από το υστέρημά τους προκειμένου να πραγματοποιηθεί ένα μεγάλο έργο που θα το χαιρόμαστε και θα το απολαμβάνουμε όλοι για πολλά χρόνια στο μέλλον!

Η προσφορά τους μας δίδαξε ότι η ενότητα και η ομοψυχία, μας οδηγούν σε άριστα αποτελέσματα και μας κάνουν να νιώθουμε καλύτεροι και πιο δυνατοί.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ, όμως, και στον Σύλλογο Τερσιθεατών, στα αδέρφια Παναγιώτη Σερέτη, Γιαννούλα Μπάρου και Μαρία Χορμόβα, στον Θανάση Αγγελόπουλο, στην Σπυριδούλα Αγγελοπούλου και στον Θεοδωρή Μπερούκα που επιμελήθηκαν και συνέβαλαν στη διαμόρφωση των διακοσμητικών σχεδίων της πλακόστρωσης προσθέτοντας έτσι την απαραίτητη καλλιτεχνική «πινελιά» στο έργο.

Σας ευχαριστώ όλους για τη συμπαράσταση και την υποστήριξη, γιατί χωρίς τους βασικούς χορηγούς του έργου αλλά και τη σημαντική βοήθεια όλων σας δεν θα είχαμε καταφέρει να ξεπεράσουμε τα εμπόδια, εκούσια και ακούσια που «μπήκαν» στον δρόμο μας.

Σταύρος Αγγελόπουλος

Μία παρέα νέων μας το φετινό καλοκαίρι στο χωριό.

Τα φιλαράκια!

No Comment...

Ο Βασίλης αφού πήρε το μεταπτυχιακό του ετοιμάζεται για νέες δραστηριότητες!

Τελικά η κατσίκια του Αποστόλη ανέβηκε στη μουριά για τα νόστιμα φύλλα της ή γιατί μάλωσε με τον τράγο;

Ο Νικόλας μάλλον κάποιο αίτημα υποβάλει στον πρόεδρο...

ΔΙΑΝΟΜΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΠΑΠΑΛΙΒΕΡΗΣ

Γράφει ο Σπύρος Σκαλτσάς

Πριν από μέρες ο Ντίνος Γ. Σαλούρος από τη Πάτρα μου έδωσε ένα συμφωνητικό-συμβόλαιο του 1851, όπου ο Παπαλιβέρης ιερέυς και εφημέριος παλιότερα της Βετολίστας, αποφάσισε να διανείμει δια κλήρου την ακίνητη περιουσία του. Από αυτό το βήμα ευχαριστώ για άλλη μία φορά τον κ. Ντίνο, ο οποίος με τον τρόπο του διέσωσε πολλά ιστορικά τεκμήρια του χωριού. Πολλά από αυτά θα τα βρούμε στο Λαογραφικό Μουσείο του χωριού όπου εκθέτονται.

Ο Παπαλιβέρης ονομαζόταν Λιβέριος ή Λυμπέρης και ήταν από το σόι των Μαντελαίων (κατά πληροφορία του Α. Κ. Σκαλτσά). Σε κάποιο συμβόλαιο υπογράφει ως Παπαλιβαίρης Γεωργίου (Συμβ. Κραββάρων 87/1845). Σε κληροκόγιο όμως του 1865 αναφέρεται Λυμπέρης Δημητροκωνσταντίνου (βλ. ΓΑΚ και Χ. Δ. Χαραλαμποπούλου «Ο Ιερός Κλήρος της Ναυπακτίας», 2018). Δεν μπορώ να βρω το Δημητροκωνσταντίνου πως προήλθε, διότι Δημητροκωσταντή ονόμαζαν τον Δημήτριο Κ. Παπαδόγιαννο

(1821-...). Ήταν πολυγραφώτατος, τον έχω συναντήσει να συντάσει και άλλα συμβόλαια, πληρεξούσια Βετολιστιάνων κ.λπ. αλλά όπως θα διαπιστώσετε ήταν πολύ ανορθόγραφος. Με μεγάλη δυσκολία συγκρατήθηκα να μη τα διορθώσω, έβαλα μόνο τελείες, κόμματα και κεφαλαία γράμματα στα πρόσωπα και τα πιο πολλά τοπωνύμια. Πολύ λίγα συμπληρώνω με αγκύλες []. Σας το παραθέτω μεταγραμμένο.

Σπύρος Σκαλτσάς

Σύμερον τιν 10: του Μινός Ιουλίου του χιλιοστού οκτακοσιοστού πεντικοστού πρότου έτους

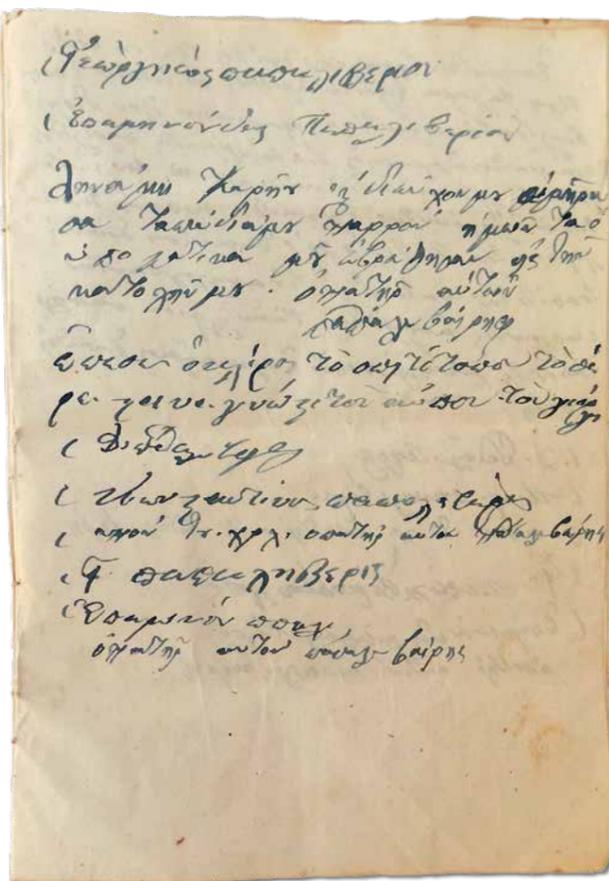
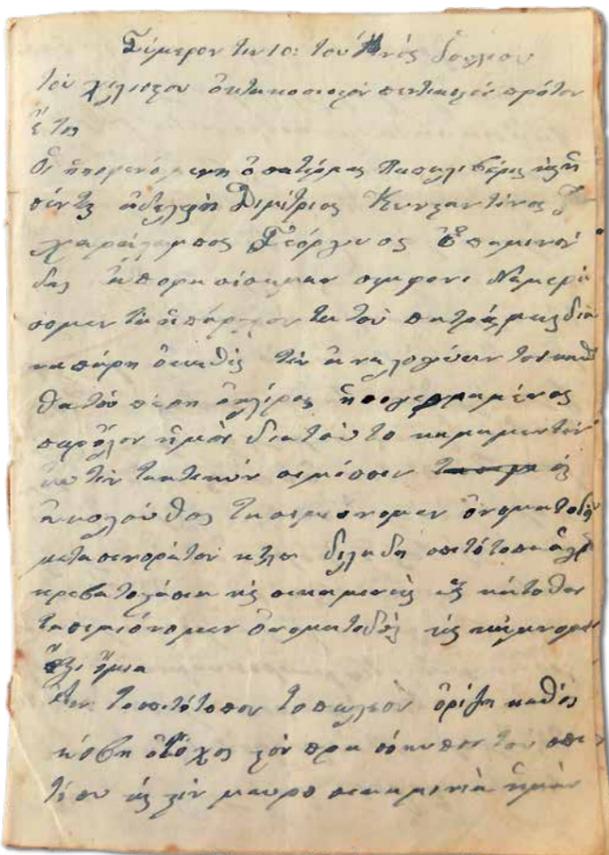
Οι ηποφενόμενη, ο πατήρ μας Παπαλιβέρις και η πέντε αδελφή Διμίτριος, Κωνσταντίνος, Χαράλαμπος, Γεώργιος, Επαμινόνδας, αποφασίσαμεν σίμφωνι, να μεράσομεν τα ηπάρχοντα του πατρός μας, διά να πάρη ο καθίς την αναλογύαν του, καθώς θα του πέση ο κλίρος, ηπογεγραμένος παρ' όλον ημόν, δια τούτο κάμαμεν την αυτήν τακτικήν σιμιόσιν ως ακολούθος. Τη σιμιόνομεν ονοματοδός με τα σινορά τον κλπ. διλαδή σπιτότοπους, αγρούς, κρεβατοστάσια και σικαμινιές ως κάτωθεν.

Τα σιμιόνομεν ονοματοδός και κάμνομεν έξι όμια.

Αον: Το σπιτότοπον το παλεόν ορίζη καθώς κόβη ο τύχος, στον πρασόκυπον του σπιτιού και στην μαυροσικαμινιά ημών στον δρόμον, δόθε στ' αλώνι, στην ρίζα οπου ήνε ο σταυρός στο Ριζιμόν Λιθάρι, τα ήσια κάτω στην Κοτρώνα τιν Μεγάλι, οπου ήνε μέσα του καλίβι, οπου έχι τον σταυρόν και τα ήσια κάτω στην μαυροσικαμινιά, στον κριμιδόκυπον αποπάνου, τα ήσια καθώς πάγει το δέμα έος την αγριγοσικαμινιά, οπου έχη τον σταυρόν αποκάτου, οπου ήνε ο σταυρός στο Ριζιμόν Λιθάρι, τα ήσια με το ράμα έος τον δενδράκου. Παραχορισμένος ο δρόμος τον πάτου, ο οπίος να ήνε παραχορισμένος δύο πήχες και μισή, να ήνε ο [το] πλάτος. Ο δρόμος οπου έρχεται από τιν καριάν και πέρα, κατά του Αναγνώστη τον κύπον, στην μαυροσικαμινιάν στου Αναγνώστη, τιν μαυροσικαμινιάν από δόθε, όπου ήνε η μαυροσικαμινιά, οπου τις έχομεν τον σταυρόν και τα ήσια τον ανίφορον στην Μεγάλι Κοτρώνα, οπου έχη τον σταυρόν στην γούρναν και πίσσο τον ανίφορον, έος του Διμιτροκοσταντί το σίνορον και πίσσο τον κατίφορον, να ορίζη το παλεόν σπιτότοπον. Ούτως αυτό το σπιτότοπον διορίζομεν να πάρη ποτιστικά χωράφια, του Παναγούτι τιν λάκαν με τα γυρωδιά τις και πέρα κατά τον σταυρόν όσον πάρη ο ποτιστής, οπου έρχεται την ρίζαν του Παναγούτι την λάκαν, εις το δεματάκι όπου έχομεν τον σταυρόν, στα Πιργούλια απου κάτω. Εις αυτό να ορίζη να περναγυ τιν κοριφίν και ο ποτιστής του Καρτέρη. Έχει μαζί του διορισμένον και της Καρούς τον Μύλον, όλον ποτιστικόν. Να ορίζη και μερίδιον στις Αλαταρές, κάτω στου βαρκόν, από του πλατανάκου οπου έχη τον σταυρόν τον χονδρόν, απου πάνω και δόθε κατά τιν λάκαν, έος οπου γέρνι το νερόν και πέρα τα ήσια με το ράμα, κατά τον βράχον, έος την Μεγάλιν Κοτρώνα, οπου έχη τον Μήτικαν άνυδρον. Έχει τη λάκα στην Σάπια Βρίση. Έχει κε στου Μάρκου το Βαρκό κλίματα κε γις, από την γούρναν από κάτω στο δέμα, από την άκρη δόθε, τα ήσια κατά τ' αλώνι, έως οπου κόβετε το δέμα. Στο Ριζιμιώ Λιθάρι οπου ήνε ο σταυρός, τον ανίφορον στον δένδρον τον τρανόν, οπου έχη τον σταυρόν στην κοριφίν κε πίσσο πέρα κατά την γούρναν, χωρίς να συμπεριλαμβάνη τα πορνάρια με τα κλίματα, από πάνω από την ταράτζαν. Αυτή η ρίζα όλι, οπου ήνε απάνου στο πουρνάρι, να την ορίζη του αλονιού το μέρος. Τα νερά, οπου θα ποτίζοντε τα ποτιστικά χωράφια, να περναγι ελεύθερα εις έκαστον μερίδιον, όθεν ευκολίνει να ποτίζοντε όλα τα μερίδια, χορίς να τον περιορίζη ο εις τον άλλον, αλά όθεν ευκολίνει. Την γούρναν [σ]του Μάρκου το Βαρκόν, να μαζοχθούμεν όλοι να την κάμνομεν στην ρίζαν κε να την έχομεν με την αράδα. Τα τέσερα από πάνω μερίδια, εάν πέρνουν από μίαν γούρνα, το πατινόν μερίδιον, της αγριοσικαμινιούλας, να πέρνη δύο ομίας κε τις άλες απάνου γούρνες, να δίδοντε εις έκαστον αναλόγως. Εκείνες οπου ήνε στο ρέμα κε η δρόμοι ομίοι, όθεν ευκολίνοντε ο καθείς.

Συκαμινιές άσπρες να πάρη

- 1 συκαμινιά οπου ήνε στην πρασολακούλα τιν μεσι[α]νί
- 1 οπου ήνε στο παραθίρι από κάτω στο σπιτί
- 2 οπου ήνε σταλόνη από κάτω στον πάτον
- 1 οπου ήνε στον πρασόκιπον στο δέμα, μεγάλι
- 1 παρέθω όπου ήνε αγριοσικαμινιά
- 1 οπου ήνε στην Ασπροδιάν παρέθω
- 1 οπου ήνε στην Παλιοκαλύβα στην ρίζαν
- 1 οπου ήνε στην μαγκάνη μάβρη.

Βον: Το σπιτότοπον στ' αλώνι, καθώς κόβη ο σταυρός στην ρίζαν σταλόνη, οπου ήναι ο σταυρος στο Ριζιμιώ Λιθάρι, τα ήσια στην κοτρώνα κε μαβροσικαμινιά, οπου έχομεν τους σταυρούς κε την κρεμιδολακούλαν κε δόθε την ρίζαν το δέμα κατά την Παλιοκαλίβαν, οπου ήνε το σήνορον με τους σταυρούς στο δένδρον. Ο δένδρος παραχωρίζεται κα[τά] το παλεόν σπήτη κε δόθε, κατά το σωκάκη έως την άσπρη σικαμινιούλα, τα ήσια απάνου στην ρίζα, οπου ήνε ο σταυρός κε πέρα στη μηλιούλα. Η μηλιούλα να ήναι σήνορον κε να ορίζετε κατά ταλόνη. Το νερόν, ο ποτιστής του Παρέδρου, να μπένη στην μιλιούλα στην ρίζαν κε την ρίζαν το δέμα, να πηγένη έως το σήνορον κε να κάνη κάτω, να πέφτη σταυλάκη.

Χωράφια ποτιστικά

Το χωράφη του Θράψη όλον. Το κορφινόν μερίδειον στις Αλαταρές, τες δύο λακούλες καθώς κόβη το δέμα κε δόθε τα ήσεια έος την στράτα κε πέρα τα ήσεια με το δέμα, κατά την πλαγιάν έος το Τζουγκρισμένο Λιθάρι, οπου έχη τον σταυρόν κε πίσσο πάνω έος την στράταν. Ανιδρον να πάρη τον Χαλιάν όλον. Κλίματα κε τόπον στου Μάρκου το Βαρκόν, το πατεινόν μερίδιον, από την [γ] κορτζιούλα από κάτω κε την ρίζα το δέμα έως τον ποτιστήν, στο λιθάρι οπου έχη τον σταυρόν, τα ήσεια κάτω στην απομιτειάν του δέματος της μαβροσικαμινιιάς κε πίσσο κάτω δόθε κατά το ρέμα, τα ήσεια κε πέρα κατά την στράτα κε πίσσο κάτω όλον, να το ορίζη έος του Μπουκουβάλα.

Συκαμινιές άσπρες

- 1 στου Μάρκου το Βαρκό την αγριοσικαμινιάν στον πάτο
- 1 στο σωκάκη
- 2 οπου ήνε σταλόνη κατά το σωκάκι
- 1 οπου ήνε στην κριμιδόλακα
- 4 οπου ήνε στην καριάν του παρέδρου
- 1 μάβρι σταλόνη στον πάτου
- Τα νερά κε στράτες να περνούν εις έκαστον μερίδιον, όθεν ευκολίνητε ο καθίς, να ήνε ανεμπόδιστα.

Γον: Το σπιτότοπον στην καριούλα, από την μηλιούλα στο σωκάκη, τα ήσεια την ρίζα του δέμα της κριμιδολακούλας, έως το σήνορον οπου έχωμεν τον σταυρόν, στη ρίζα στο δέμα, τα ήσεια στην σικαμινιούλα την άσπρη, οπου έχωμεν τον σταυρόν κε πήσο κάτω κατά την εκλισίαν. Παραχορισμένος ο δρόμος δύο πήχες κε μισή το πλάτος.

Χωράφια ποτιστικά

Χωράφια, να πάρη την Αβελάναγη, από το Ανιμα στες λακούλες της Λωγκάς, την Λογκάν όλη τον ανίφορον, τα πλάγια όλα έος του Αρβανειτί τες λακούλες, στην ρίζαν κε στην Κοτρώνα την Ριζιμιαν, οπου έχωμεν τον σταυρόν κε πίσσο κάτω κε να μιν έχη την άδιαν να ξανίξει περισότερον από μίαν πήχην απάνου καταυτό απάνου χωράφη κε το βλάψει. Να έχη κε τα Παλιομάνδρια μαζή. Να παρστες Αλαταρές, από το δεματάκη το καλοφικιασμένο, τα ήσια δόθε κατά την στράταν, έως την στράταν κε πέραν τα ήσεια, έος το Τζουγκρισμένο Λιθάρι, οπου έχη τον σταυρόν, οπου ήνε ο κεθράκης. Ανυδρον στην Αγραπιδόσα όλων. Κλίματα κε τόπον στου Μάρκου τον Βαρκόν. Από τον τρανόν δένδρον, στην κοριφίν οπου έχη τον σταυρόν, τα ήσεια τον κατίφορον, στην Ασπροδιάν στον δένδρον, από κάτω στην κοτρώνα, οπου έχη τον σταυρόν κε τα ήσεια πέρα, κατά το ρέμα. Κατά το ρέμα, στο χωντρόν κλίμα, στην Φτιλιούλαν έως το ρέμα κε πήσο πάνω, καθώς κόβει το σήνορον. Τα πορνάρια νάνε κατά ταλόνη, ομοίοις κε τά πορνάρια της ταράτζας με το κλίμα.

Συκαμινιές άσπρες

- 4 τεσερες ρίζες, οπου ήναι στην μάνδρα στον πάτου
- 1 οπου έχωμεν σείνορον, στην κορομπηλιάν από πάνω
- 2 οπου ήνε στην καριάν του Παρέδρου, από πάνω στην τρανήν λακούλα, την κεντροτίν τιν αγριοσικαμινιάν
- 1 την τζιπροσικαμινιάν στου Μάρκου το Βαρκόν στην τρανήν από πίσσο
- 1 μίαν μάβριν στου Παρέδρου από πάνω, οπου τιν έχωμεν σείνορον
- Τα νερά κε η δρόμοι να περνούν με την ευκολίαν ανεπόδιστα εις έκαστον μερίδιον.

Δον: Το σπιτότοπον στου Αναγνώστη τον κύπον, το δόθε κατά την γούρναν, από την Κοτρώνα την Ριζιμιαν, οπου έχωμεν τον σταυρόν, στο ήσειομα στην άκρη τον κατίφορον, στο μημένου λιθάρι, τα ήσεια στη [σ]κιούλα, οπου έχη τον σταυρόν κε πέρα κατά το χαντάκι, στην μαβροσικαμινιιά του Αναγνώστη, παρέκει στο δέμα, οπου ήνε ο σταυρός κε τον ανίφορον στην ρίζαν στα κορίθια, οπου ήνε ο σταυρός, κατά ήσεια στο Ριζιμιώ Λιθάρι, στην ρίζα

στο δέμα του Κωνσταντί, οπού ήνε ο σταυρός κε πείσω δόθε κατά την γούρναν.

Τω αυτό σπιτότοπον έχη κύπον, το μισόν ήσειομα από το μπημένο λιθάρι, κατά ήσια δόθε έος το δέμα, οπού έχομεν τον σταυρόν στη μέση.

Χωράφια ποτιστικά

Το απάνου χωράφια στο Απόσκιον όλων, καθώς κόβη από την Κοτρώνα την Ριζιμνιάν, οπού ήνε στες Λούζες κε το δεματάκι στην λακούλα κοτρώνα από κάτω κε πήσο πέρα έος το Μιλίο, οπού ήνε το αλόνη, καθώς έρχετο το δέμα τα ήσια πέρα, κατά το Μυλιό. Τον Πηργουλάκη όλων. Άνυδρον το Κατζαράχη Αλώνι. Κλίματα κε τόπον στου Μάρκου τον Βαρκόν, από την [γ]κορτζιάν δόθε το αυτό δέμα κε την λακούλαν έως την ρίζα στο απάνου δέμα, οπού έχη την τζιπροσεικαμινιάν, καθώς κόβει το ράμα, τα ήσεια από το δέμα της τζιπροσεικαμινιάς, οπού θα γίνη το κενούριον δέμα, να κλίση στην λακούλα τις Άσπρις Πέτρας, αντίκρου με το ράμα εις τον δεντράκη, οπού έχη την ασπρούδαν, από κάτω στην κοτρώνα, οπού έχη τον σταυρόν κε στο χοντρόν κλίμα, κατά ήσεια πέρα, κατά το ρέμα κε πείσο κάτω, με τα πουνάρια κε κλίματα κε κάτω έος την μαβροσεικαμινιάν, στην ρίζαν του δεματιού κε πίσω πάνου, έως την ρίζα στο ριζιμνώ λιθάρι, οπού έχη τον σταυρόν κε απάνου

Συκαμινιές άσπρες

1 οπού ήνε στην στενήν λακούλα την κεντρομένην στον πέρα κύπο

3 οπού ήνε στον δεντράκη στο δέμα κατά [του] Αναγνώστη τον κύπο

2 οπού ήνε από πάνου στην Παλιοκαλίβα

1 στου Μάρκου το Βαρκό την τρανή

1 μάβρι στου Μάρκου το Βαρκό, μαζί τις ενόσαμε κε μίαν στην κορομπειλιάν από πάνου κε να κοπή το κλονάρι, οπού ήνε γερμένου κατά την καριάν, διότη θα περάσει ο δρόμος. Τα νερά κε η δρόμοι να περνούν ελεύθερα εις έκαστον μερίδιον.

Εον: Το σπητότοπον στου Αναγνώστη τον κύπον τα πέρα. Έχει σύνορον τον σταυρόν στο Κοστα[ν]τέηκον το δέμα, στην ρίζαν κε τα ήσεια κάτω στον σταυρόν στα κορίθεια, τα ήσεια κάτω στο δεματάκι, στον σταυρόν στην κοτρώνα κε πείσο πέρα έως το ράμα να πάρη κε χωράφια ποτιστικά, το μερίδιον του Αφεντάκη από την κάτω μπάλαν του καλυβιού, να πάρη κατά την πλαγιάν τα ήσεια και δόθε, καθώς κόβη το δέμα, πέρα έος την στράτα κε τον κατίφορον, όσον ορίζομεν, έως του Βλάχου, Σταματογιόργου κε Καρτέρη κε τον ανήφορον εις τον δένδρον κε Περγουλάκια από κάτω, οπού ήνε το δεματάκι, οπού έχωμεν τον σταυρόν κε απάνου όλον. Στες Αλαταρές να πάρι μερίδιον από του πλατανάκι, οπού έχη τον σταυρόν κε πέρα τα ήσεια στου Μίτικα κε δόθε κατά την λάκαν, καθώς γέρνουν τα νερά κε τον κατίφορον έως οπού βγένη το νερόν, να ήνε του αυτού. Άνυδρον το Παλιοβάθι όλον. Κλίματα κε τόπον στου Μάρκου το Βαρκόν, το δέμα οπού έχη την τζιπροσεικαμινιάν τα ήσεια δόθε, καθώς θα γένει το κενούριον δέμα, οπού θα πειασθή από το ήδιον δέμα της

τζιπροσεικαμινιάς, να κλιση εις το λιθάρι, οπού έχωμεν σύνορον, τα ήσεια με το ράμα στου δένδρου, οπού ήνε το Ριζιμνώ Λιθάρι, οπού έχωμεν τον σταυρόν κε πείσο πέρα κατά την πλαγιάν, έως την στράταν. Τες γούρνες να της πέρνομεν κατά συράν με την αράδα τα τέσερα μερίδια. Το πατινόν μερίδιον να πέρνη διο γούρνες εις έκαστη αράδα.

Συκαμινιές άσπρες

4 τέσερες οπού έχη στο σήνορόν του στην πέρα μεριά

1 μάβρι στην γούρνα από κάτω στο δέμα

3 τρεις όπου ήνε στην μιλιάν έως κε εκείνη οπού έχη την Ασπροδιάν

1 μάβρη συκαμινιάν στον πρασόκιπον στην άκρη στην κρεμιδολακούλα στην κορφή

Το πέρα σπιτότοπων έχοι κύπον, το μισό ήσειομα δόθε κατά την γούρναν, από εκεί οπού ήναι μπημένων το λιθάρι, σήνορον τα ήσεια δόθε έως την ρίζαν του δεματιού, όπου ήνε ο σταυρός κε πήσο κάτω έως τον πάτον, να ορίζι κατά αγριοσεικαμινιάν οπού ήνε στην πάτον. Την γούρναν να την έχουν τα τρία μερίδια, κατά τον τόπον οπού του πάρει του καθεενός.

Δια τα άνοθεν εμείναμεν σύμφωνοι κε υποφαινόμεθα με την υπογραφήν μας

Δ. Παπαλυβέρης

Κωνσταντίνος Παπαλιβέρης

Ήσων του Χαράλαμπου ο πατήρ αυτού Παπαλιβέρης

Γεώργιος Παπαλιβερίου

Επαμηνόνδας Παπαλιβερίου

Δηνάμη Κυρήου και δι ευχόν μου εμήρασα τα παιδιά μου πάρρουν τα ό[ποια] υποστατικά μου εβρέθησαν εις την κατοχήν μου.

Ο πατήρ αυτών Παπαλιβέρης

Έπεσεν ο κλίρος το σπιτότοπον το πέρα στ' Αναγνώστη τον κύπον, του Γιόργη

Δ. Παπαλυβέρης

Κωνσταντίνος Παπαλιβέρης

Ήσων του Χαράλαμπου ο πατήρ αυτού Παπαλιβέρης

Γεώργιος Παπαλιβερίου

Επαμηνόν Παπαλ ο πατήρ αυτού Παπαλιβέρης

Εκτιμήθη το παλεόν σπίτι το μέσα, η διο τίχη τάληρα εξίντα, αριθμός 60, το οπίον έπεσεν ο κλίρος του Κοσταντί, με συμφωνιάν όλον, διο χρόνια να ήνε απεριόριστος δια τα χρίματα, παρελθόντων αυτών χρόνια, να διδι κάθε χρόνω του ενού την αναλογύαν του, έος να δόση ολουνόν την αναλογίαν του, τότες οπού θα φκιάση ο καθείς το σπίτι του, να του διδι την αναλογύαν του ο Κωνσταντίς, ακολουθως τα αδέλφια να πολιτεύονται μέσα εις το σπίτι, έος να κάμη ο καθείς σπίτη.

Δ. Παπαλυβέρης

Κωνστ. Παπαλιβέρη

Ήσων του Χαράλαμπου ο πατήρ αυτού Παπαλιβέρης

Γ. Παπαλιβερόπουλος

Επαμηνόνδας Παπαλιβέρη ο πατήρ αυτού Παπαλιβέρης

ΛΕΞΙΚΟ:

απομυτιά του δέματος: εκεί που σβήνει το δέμα λιγοστεύοντας σταδιακά το ύψος του
γκορτζιά, γκορτζιούλα: αγριοαχλαδιά
γούρνα: στέρνα, δεξαμενή νερού συνήθως με χωμάτινα τοιχώματα

γυρωδιά: γύρωθεν, τα γύρω-γύρω

δένδρος: βαλανιδιά

κορίθια: ποιότητα σταφυλιών

μαγκάνη: μηχανή. α) Ίσως κύλινδρος με μανιβέλα για πηγάδι

ή για ανύψωση ή για πριέλιξη νήματος, σύρματος.

β) Βιδωτός σφιγκτήρας (πρέσα) σταφυλιών

ονοματωδός: ονομαστικά, λεπτομερώς

ποτιστής: αυλάκι αρδεύσιμου νερού, καταπότης, παραύλακο

ράμα: τεχνική χάραξης ευθείας γραμμής με τεντωμένο νήμα

(σπάγγο). Καθώς κόβει το ράμα: στην ευθεία

σοκάκι: στενό δρομάκι περίκλειστο από σπία ή μαντρότοιχους

σπιτότοπος: το σπίτι με τον τριγύρω τόπο, αυλές, χωράφια

συκαμινιά (συκαμινιά): μουριά, τελευταία η άγρια μουριά

ταράτζα: καλύβα με χωμάτινη οροφή (συμπιεσμένο χώμα)

τσιπροσεικαμινιά: μάλλον νέα, μικρή μουριά

ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ:

Αβελάναγη, Αγραπιδόσα, Αλαταρές, Άνοιμα [εκχερωμένο χωράφι], Απόσκιο [δύει νωρίς ο ήλιος], Άσπρη Πέτρα, Ασπρουδιά [με σταφύλια ασπρούδες ή με ασβετόλιθο;], Θράψη, Καρούς Μύλος, Κατζαράχη Αλώνι, Λογκά [μικρή κοιλάδα], Λούζες [γουνρωτά χωράφια], Μάρκου Βαρκό, Μεγάλη Κοτρώνα, Μηλιό [με μηλιές], Μύτικας [τριγωνική κατάληξη χωραφιού], Παλιοκαλύβα, Παλιομάντρια, Πυργουλία, Πυργουλάκης, Ριζιμιά Κοτρώνα, Ριζιμιά Λιθάρι, Σάπια Βρύση, Τσουγκρισμένο Λιθάρι, Φτυλιούλα, Χαλιές

ΠΡΟΣΩΠΑ:

Αναγνώστης: Έτσι λεγόταν ο Γεώργιος Αντωνόπουλος, ο οποίος ήταν στο επάγγελμα στρατιώτης και έλαβε τον εκκλησιαστικό βαθμό του Αναγνώστη.

Αφεντάκη μερίδιο: Δεν γνωρίζω ποιος είναι ο Αφεντάκης. Πιθανόν ο Καναβός;

Βλάχος: Μάλλον ο Δημήτριος Αν. Βλάχος (1802-1853)

Δημητροκωσταντής: Δημήτριος Κωσταντή Παπαδόγιαννος (1821-...)

Καρτέρης: Καρτέρης Παναγιώτης (1806-...)

Κωσταντέικο: Του Κωσταντή Παπαδόγιαννου

Κωσταντής: Κωσταντής Παπαδόγιαννος (1789-...)

Μπουκουβάλας: Ένας από τα αδέλφια ο Γιαννάκης (1791-1865) ή ο Θανάσης (1790-1865)

Παναγιώτης: Παναγιώτης Αναγνωστάκη ή Αναγνωστόπουλος (1794-1870)

Παπαλιβέρης: Λιβέριος ή Λυμπέρης Γεωργίου (1790-1854) ιερέυς.

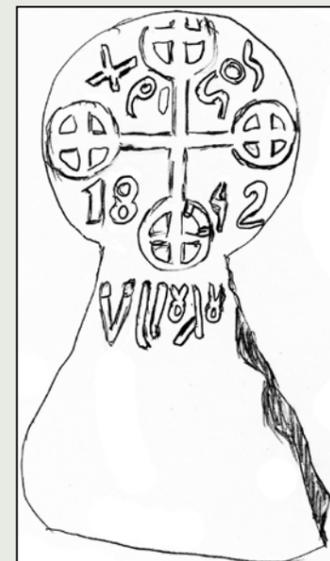
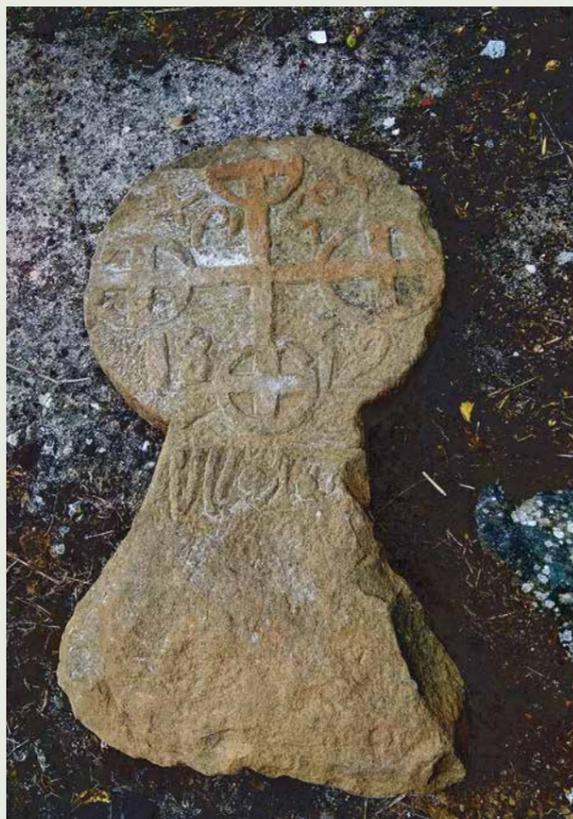
Παπαλιβέρη τέκνα: Δημήτριος, Κωνσταντίνος, Χαράλαμπος, Γεώργιος, Επαμεινώνδας.

Πάρεδρος: Κωνσταντίνος Αναγνωστάκη Ανδρεόπουλος ή Αναγνωστόπουλος (1802-...). Πάρεδρος Δημαρχικός ή Ειδικός της Βετολισίας για πολλά χρόνια.

Σταματογιώργος: Γεώργιος Σταμάτης (1799-...).

ΕΠΙΤΥΜΒΙΑ ΣΤΗΛΗ

Τελευταία με τις εργασίες πλακόστρωσης της πλατείας της εκκλησίας ανακαλύφθηκε στο έδαφος μία πλάκα σε σχήμα κύκλου με προέκταση τραπεζοειδές πόδι βάσης. Φέρει σκαλισμένο σταυρό και γράφει ψηλά στο άνω μέρος του σταυρού: Χριστος, στο κάτω μέρος του σταυρού: 18|12 και πιο κάτω VI Ιουλ[ι]ου. Στην ανάγνωση το ψηφίο 1 από το 12 έχει μια περίεργη γραφή. Αυτό υποθέτω ότι δημιουργείται διότι έχει φύγει ένα θραύσμα δεξιά της κορυφής του άσου. Προσπάθησα να το παραβάλλω με αραβικά (τουρκικά) σύμβολα και άλλα ελληνικά. Ομοιάζει λίγο με το 5=9 το οποίο όμως, χρησιμοποιείτο τον 15ο αιώνα (βλέπε Η Ιστορία των Μαθηματικών Carl B. Boyer, Uta C. Merzbach 1968, σε μετάφρ. έκδοση 1997 Γ. Πνευματικού). Ομοιάζει και προς το στ=ς=6, το οποίο όμως είναι πολύ διαφορετικό σε σχέση με το ίδιο σύμβολο, στην ίδια πλάκα, στη λέξη Χριστος και σαν 6 χρησιμοποιείται στους μονοψήφιους αριθμούς· εδώ συμβολίζει δεκάδα. Τώρα τι έγινε στις 6 Ιουλίου 1812; Απεβίωσε κάποιος Βετολιστιάνος και ενταφιάστηκε εκεί στο παλαιό νεκροταφείο; Το Χριστος εννοεί τον Θεάνθρωπο ή το όνομα Χρήστος; Μάλλον αναφέρεται στον Θεάνθρωπο όπως συνηθίζεται να γράφεται επάνω στο σταυρό. Προκύπτει

το ερώτημα γιατί δεν αναγράφεται το όνομα, μήπως πρόκειται για ομαδικό τάφο; Αν ναι, τι έγινε αυτή την ημερομηνία. Ταυτίζεται με την επιδρομή τουρκαλβανών μισθοφόρων που δήωσαν και έκαψαν το μισό χωριό λίγα χρόνια πριν την επανάσταση; Εκτός αν υπήρχε άλλη πλάκα στον τάφο που έγραφε το όνομα ή τα ονόματα συγγενών ενταφιασθέντων εκεί.

Μία ακόμα εκδοχή είναι η πλάκα να ήταν κατακόρυφη σε κάποιο κτίσμα, δεικνύουσα τη χρονολογία οικοδόμησης, μπορεί στην παλαιά εκκλησία. Μπορεί να ήταν σε κάποιο προσκυνητάρι ή στην Αγία Τράπεζα. Είναι πολλά τα ερωτηματικά, η έρευνα συνεχίζεται.

Σπύρος Σκαλτσάς

The ninth page is translated and edited by Georgia N. Kollias - Daskalakis, M.P.A.

I DON'T BELIEVE IN GOD

By father Nektarios

What would you say if I told you that I don't believe in God? But to which God?

My dear fellow citizens, men and women, boys and girls, young and old, we Christians do not believe directly in the concept of 'God'. Let's not forget that everyone believes in God as a higher power. Even the Jews, and the Muslims, and the Buddhists, dozens of others including heathens, as well as we Christians.

Who, then, is the true God, and in which God do we Christians believe in, His Holy Passion, His death, His burial, and the grave of God. After all, every year we celebrate his birth, his baptism, his miracles, the glory of His grave and His Ascension

But is Jesus the only true God, because he was born a human? Because he was crucified for our salvation? Because he died there and was buried? No. All people are born and die. Crowds of people have been crucified to date. All people die and are buried. All are common but one. And this is Christ, who rose from the dead, and from the death of the grave, after a gifted life. If it wasn't for the Resurrection of Christ, our faith in Christ would be a nice fairy tale. That's what Apostle Paul says. "If Jesus did not rise, then our faith is false, hollow, useless, empty and without the contents of our sermon."

So, we Christians believe in the resurrected Christ. Not directly in a God. And through Christ, we believe in the Holy Trinity. Who told us about God the Father? What is the word of God who became human and lived among us, died and was resurrected? Who sent us the Holy Ghost? The revenant Jesus. So here's our God. The Holy Trinity. The Father, the Son and the Holy Ghost. The three faces of a deity, which Jesus gave to us.

After these thoughts, I wish everyone a happy church year that started on September 1st, a good autumn and good winter. The grace of the only true God, our revered Lord Jesus Christ, the love of our God and our Father and the communion of the Holy Ghost shall always be with us.

HONEY AND ITS HEALTH BENEFITS

A new study by Oxford University reveals that a food in most homes is a more effective cough therapy than special medicinal products.

Next time a cough comes, the infirm do not have to resort immediately to medicines. First, consume a hot drink with honey. You may be surprised by how effectively it will suppress a cough, say scientists from Oxford University.

It is possible for honey to soothe other symptoms of respiratory viral viruses at the same time. These include sore throat, but honey may not soothe nasal congestion. This is because honey is more effective than some existing medicines, according to new, combined analysis they have been carried out.

As researchers write, viral upper respiratory infections are the most common reason for consuming antibiotics. But given that respiratory viral viruses are caused by viruses, antibiotics are both ineffective and inappropriate.

Honey is a food that has been used for years to recess symptoms of viral diseases, especially cough.

Thus, Oxford scientists researched medical literature studies on honey and solutions containing it with:

- Antistamines
- Antivirals
- Painkillers

They evaluated 14 clinical studies involving 1,761 volunteers of all ages. The combined analysis of the

data showed that honey was more effective in improving the symptoms of viral diseases. The greater benefits were observed in terms of frequency and severity of cough. Two of the studies, however, showed that with honey, the symptoms of viral diseases lasted a day or two less.

However, researchers stress that honey is a complex and not uniform substance. Therefore, the type and quality of what honey patients use matters.

In any case, they stress, it may constitute a good alternative when doctors want to recommend something safe and effective for the symptoms of upper respiratory viruses.

THE ROLE OF THE TEACHER IN OUR 20TH CENTURY VILLAGE

In September, schools must be opened to accept students in all grades. This year, unfortunately, opening up the school is different from other years. Schools open in the middle of a coronavirus pandemic and everyone must use a mask, antiseptic, and social distancing. Everyone must comply ...

But let's consider the books, especially in the first grade. There are so many Greek and foreign language academic books, plus notebooks, pencils and cases, art supplies, journals, files ... and the result is a school bag that is more like a whole suitcase, which weighs more than the weight of the first grade child.

That's what happens today. Lessons now are also be done through ... computer technology over the internet, with the student at home being taught on-line.

Let's go back in time a little bit to the last century and let's describe the teachers at that time. The Greeks and especially the villagers always held the teacher in the highest esteem. He (usually male) was considered someone special, and was always referred with respect. The priest and the teacher were the most respected persons in the village. The teacher was gifted with many virtues: wordly, possessed love for children, had educational training, was willing to self-sacrifice, had a conscience and was objective. The teacher would prepare future generations, as most parents were illiterate, or knew very little from academia.. They trusted the teacher to "teach their child letters and see better days in his life". The late great teacher and literary giant George Crocos had written an epigram for the Schoolmaster, worthy of mentioning:
'Giant, we are the ignorant drivers, you are the protector of our youth
Their souls and their joy, Adolus, honest worker,
Beacon of good and the light of life,
Schoolmaster, there is a big-time flood in my breasts,

*For you, great admiration, for all things you speak,
And as a second god, with tears we glorify you.
As a second god with a cross on the shoulder
We upload you on the ideal road
To light up and set fire to our poor children's souls
And for children smiles that you and die for.
Sailor and victim, you forget how pain wraps around you,
"Forget you and the time catalyst forgets you too."*

In memorial, let us remember some of our village's teachers, such as the late Constantinos Kozonis, Kimon Vlahos, Papadoyannis and Kazourou, who are only a few of those who served until the middle of the last (20th) century.

At that time, teachers used punishment: with the rod, ear pulling, paddling, after school lock-in ... perhaps this was the dark point of village schooling, which needed special study by teachers, psychologists, sociologists.

The first graders didn't begin grade school prepared. Their kindergarten usually consisted of Grandma's fairy tales and the games in the house yard or the field. Their pre-school training was the nature of our village, trees, flowers, birds, the shepherd's pen ...

During the difficult years of occupation, the children started on the first day of school, with clothes patched, many times barefoot (where could they find shoes ...), sometimes they wore pigskin clothing. Their school bag was a knitted with the needle, or woven on the loom. In there, the kids put a book, the reading manual, and a slate with the short chalk: all the equipment of the first grade ...

And yet, those generations of the 19th and 20th century, with their slate and short piece of chalk, were the ones that bred, and resurrected a country, which was wounded, and suffering. Don't forget that many children went to school traveling long distances from Sparta, Mougristra, Tis Peruches, the Palaiochoria...

The memories do not end ... Let's close with a poem by Nitsa Telitzidi which exactly describes the student life of that time:

*"I remember the years
Being in the village,
The bell was ringing
I'm going to school.
I remember with the slate
in my hand
I was starting too
The little one
And the reading.
I remember the teacher
On the bench seat
Teaching spelling
And our glorious history'*

Vasiliki Salourou-Trova

ΦΩΤΟ ΚΟΥΖ

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ: Εδώ έχουμε μια μεγάλη συγκέντρωση την 29η Ιουνίου 1958 στην στροφή Θανάσελου, πάνω από το μελλοντικό παντοπωλείο του Οδυσσέα Κοκκοτάκη. Πρόκειται για την ονοματοδοσία του δρόμου προς τον πέρα μαχαλά και την Σπαρτιά σε Οδό «Διδασκάλων». Περίπου 60 Δάσκαλοι Επιθεωρητές από την

Δ' Περιφέρεια Αθηνών, όπου ήταν Επιθεωρητής ο χωριανός μας κος Γεώργιος Βλάχος και από τη Ναυπακτία πραγματοποίησαν εκδρομή στο χωριό μας και στην Ομάλια. Εδώ έχουμε την τελετή, όπου εικονίζεται ο πρωταγωνιστής κος Γ. Βλάχος να εκφωνεί τον πανηγυρικό της ονοματοδοσίας. Επί πλέον εικονίζονται, από αριστερά: Ν. Κοϊτσάνος, άγνωστος που τρίβει τα μάτια του, Γ. Παπαλιβερίου, Ν. Τσαντίλης, Αθ. Θανάσελος, Αθ. Σφήκας, Δ. Μούρτος, Ιω. Γκολιάς. Φυσικά ο αυτοκινητόδρομος είχε γεμίσει με τις τοπ. αρχές και πολύ κόσμο, ο οποίος ήταν αδύνατο να απεικονίζεται. Η φωτογραφία προέρχεται από το αρχείο του κου Αριστ. Κιμ. Βλάχου τον οποίο ευχαριστούμε.

ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΟΙ ΧΩΡΙΑΝΟΙ ΜΑΣ ΑΠΟ ΓΕΙΤΟΝΟΧΩΡΙΑ

Πρέπει να αναφέρω ότι με το ίδιο επώνυμο εγκαταστάθηκαν στην Τερψιθέα δύο ή και περισσότερα άτομα, όπως Καλιαμπάκος και Σαλούρος από Άνω Χώρα. Κουρμούσης από Λευτέριανη. Σιδεροφάης από Χρύσο. Σπηλιώτης και Παναγιωτόπουλος από Ελατού. Γιαννέτσος από Γρανίτσα Δωρίδας.

Δεν ευδοκίμησε η παραμονή, ακόμα δύο ατόμων στο χωριό μας. Ο Ράπτης γνωστός σαν Νταλιάνης) από το Απλοχώρι Δωρίδας, έχασε τη γυναίκα του, πάνω στη γέννα του πρώτου του παιδιού. Λίγες μέρες μετά τη κηδεία πήρε το μωρό και γύρισε στο Αλποχώρι. Αργότερα δημιούργησε νέα οικογένεια στην Αγλαβίστα.

Ο Σφυρής από την Περδικόβρυση, χήρος και πολύτεκνος πατέρας, αμέσως μετά το δεύτερο γάμο του, εγκαταστάθηκε στη Τερψιθέα με όλα του τα παιδιά. Ο γάμος του δεν κράτησε πολύ και ο Σφυρής παίρνοντας τα παιδιά του (όλα από τον πρώτο του γάμο) έφυγε και εγκαταστάθηκε σε περιοχή του Μεσολογγίου.

Πέρα από τα γειτονοχώρια, στη Τερψιθέα σταδιοδρόμησαν και άλλα άτομα από πολύ μακρινές περιοχές. Ο Ηλιόπουλος από τη Χειμάρα και ο Ζαγορίσιος από το Ζαγόρι Γιαννίνων. Ο Δημητριάδης από την Κωνσταντινούπολη που διορίστηκε δάσκαλος στην Τερψιθέα, όπου και παντρεύτηκε. Μετά από χρόνια εγκαταστάθηκε στη Θεσσαλονίκη, κάνοντας στη συνέχεια μία τεράστια δωρεά στην Εκκλησία του χωριού που βοήθησε σημαντικά στην ανοικοδόμηση του νέου ναού.

Τρεις εκδοχές υπάρχουν για την καταγωγή του Τριψιάνου. Άβορος Δωρίδας και Περτούλι Τρικάλων οι δύο πρώτες. Και η τρίτη, σύμφωνα με έρευνα του Σπύρου Σκαλτσά, η Τρυπίτσα ή Τρυπίτζα (Διπλάτανος Τρικωνίδας). Τριψιάνος είναι η παραφθορά του Τρυπιτσάνου, όπως εξηγεί ο Σπύρος.

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Τα στοιχεία δεν αντλήθηκαν από επίσημα αρχεία αλλά από διηγήσεις παλιότερων χωριανών.

ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΟΙ ΧΩΡΙΑΝΟΙ ΜΑΣ ΑΠΟ ΓΕΙΤΟΝΟΧΩΡΙΑ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ 160 ΧΡΟΝΙΑ

Α.Α.	ΧΩΡΙΟ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	ΑΓΛΑΒΙΣΤΑ (ΠΕΡΙΒΟΛΙ) ΔΩΡΙΔΑΣ	ΚΑΛΙΑΝΤΕΡΗΣ	
2	ΑΛΠΟΧΩΡΙ ΔΩΡΙΔΑΣ	ΘΑΝΑΣΕΛΟΣ	
3		ΤΣΑΝΑΗΣ	
4		ΚΟΪΤΣΙΑΝΟΣ	
5	ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΤΙΣΣΑ (ΚΟΖΙΤΣΑ) ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΙΔΗΣ	
6		ΠΛΟΥΜΗΣ	
7	ΑΝΑΒΡΥΤΗ (ΒΕΤΟΨΙΣΤΑ) ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ	
8		ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ	ΔΕΝ ΑΦΗΣΕ ΑΠΟΓΟΝΟΥΣ
9		ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ	
10	ΑΝΩ ΧΩΡΑ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	ΚΑΛΙΑΜΠΑΚΟΣ	
11		ΚΟΡΟΜΠΕΛΗΣ	ΤΑΦΗΚΕ ΣΤΗΝ ΑΝΩ ΧΩΡΑ
12		ΜΠΕΝΣ	
13		ΜΟΥΡΤΟΣ	
14		ΣΑΛΟΥΡΟΣ	
15		ΣΜΠΟΥΚΗΣ	
16		ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ	
17		ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ	ΓΟΝΙΟΣ ΓΙΑΤΑΓΑΝΕΝΑΣ
18		ΑΣΠΡΙΑΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ
19	ΓΑΥΡΟΣ (ΔΕΛΓΑ) ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΣΥΖ. ΤΑΡΣΙΤΣΑΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ
20	ΓΡΑΝΙΤΣΑ (ΔΙΑΚΟΠΙ) ΔΩΡΙΔΑΣ	ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	
21		ΓΙΑΝΝΕΤΣΟΣ	
22	ΓΡΗΓΟΡΙ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	ΧΟΡΜΟΒΑΣ	
23	ΕΛΑΤΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	ΚΟΖΑΚΗΣ	
24		ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ	
25		ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ	
26		ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ	
27		ΣΚΑΛΤΣΑΣ	
28		ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ	
29		ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ	
30	ΖΩΡΙΑΝΟΣ ΔΩΡΙΔΑΣ	ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ	
31	ΚΑΤΑΦΥΓΙ (ΑΜΟΡΑΝΗ) ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	ΛΑΖΑΡΟΠΟΥΛΟΣ	ΠΡΩΗΝ ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΣ
32	ΚΑΤΩ ΧΩΡΑ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	ΠΑΠΑΣ	
33	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ	ΔΕΝ ΑΦΗΣΕ ΑΠΟΓΟΝΟΥΣ
34	ΚΟΚΚΙΝΟΧΩΡΙ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	ΦΑΚΑΛΟΣ	
35		ΦΙΝΙΝΗΣ	
36	ΚΡΥΟΝΕΡΙΑ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	ΔΙΟΝΥΣΟΠΟΥΛΟΣ	
37	ΛΕΥΤΕΡΙΑΝΗ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ (ΜΠΑΚΗΣ)	
38		ΚΟΥΡΜΟΥΣΗΣ	
39	ΛΙΜΝΙΣΤΑ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	ΑΣΗΜΑΚΗΣ (ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ)	
40	Λ(Ν)ΟΥΤΣΟΜΠΡΟ (ΨΗΛΟ ΧΩΡΙΟ) ΔΩΡΙΔΑΣ	ΑΡΑΒΟΣΙΤΑΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΑΡΧΕΙΟ
41	ΜΑΡΑΖΙΑ (ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΓΛΥΦΑΔΑΣ) ΔΩΡΙΔΑΣ	ΚΟΛΟΚΥΘΑΣ	
42	ΜΑΡΑΖΙΑ (ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΓΛΥΦΑΔΑΣ) ΔΩΡΙΔΑΣ	ΚΑΤΣΟΥΡΗΣ	
43	ΠΕΡΙΘΙΩΤΙΣΣΑ ΔΩΡΙΔΑΣ	ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ	
44	ΠΟΔΟΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ	
45	ΤΕΙΧΙΟ ΔΩΡΙΔΑΣ	ΜΑΧΑΣ	
46	ΧΑΣΑΝΑΚΑ ΔΩΡΙΔΑΣ	ΣΦΗΚΑΣ	
47	ΧΡΥΣΟΒΟ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	ΣΙΔΕΡΟΦΑΗΣ	

ΕΚΤΑΚΤΟ ΦΩΤΟ ΚΟΥΖ (τ. 130)

Πολύ παλιά φωτογραφία!
Αν ξέραμε και καμιά πληροφορία θα ήταν καλύτερα!

ΕΚΤΑΚΤΟ ΦΩΤΟ ΚΟΥΖ

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟ ΕΚΤΑΚΤΟ ΦΩΤΟ ΚΟΥΖ (τ. 129): Η φωτογραφία είναι στο Μεσολόγγι το 1930. Απεικονίζει Τερψιθιωτόπουλα κλάσεως 1930, δηλαδή γεννηθέντες του 1909. Εικονίζονται: Καθιστοί από αριστερά: άγνωστος, Σαλούρος Γεώργιος του Βασιλείου, Ντόρτος Νικόλαος του Τα-

ξιάρχη. Όρθιοι από δεξιά: Μπάρος Γεώργιος του Χρήστου (Γαλανός), Σαλούρος Ιωάννης του Κων/νου (Μπάζας), Μαχάς Χρήστος του Ιωάννη (φονευθείς αργότερα στον Εμφύλιο), Γκολιάς Βασίλειος του Θεμιστοκλή, άγνωστος, άγνωστος. Τη λύση μας έδωσε ο κος Ντίνος Σαλούρος (από τη Πάτρα) όπως και τη φωτογραφία, τον οποίο ευχαριστούμε θερμά.

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ

Στην στήλη καταχωρούνται απόψεις αναγνωστών ή συνδρομητών, με την προϋπόθεση ότι θα πρέπει να είναι: α) Ευυπόγραφες, β) Να μην είναι υβριστικού περιεχομένου και γ) Να βρίσκονται μέσα στα όρια αξιοπρέπειας της δημοσιογραφικής δεοντολογίας

ΤΕΡΨΙΘΕΑ – ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2020

Κάθε χρόνο, σαν έρχεται το καλοκαίρι, σκέπτομαι να πάω κάπου για αλλαγή. Η εσωτερική αυτή αναστάτωση για τις διακοπές, καταλήγει πάντα στην Τερψιθέα. Είμαι βλέπεις, γνώριμός της από το 1967. Διορίστηκε με οργανική θέση στο σχολείο της, από Δенδροχώρι Ναυπακτίας.

Αυτό βεβαίως είναι ένα κίνητρο που με μαγνητίζει και με τραβάει με δύναμη ν' ανηφορίσω από την ωραία Ναύπακτο στην αγαπημένη μου Τερψιθέα.

Είναι ο πρώτος λόγος, το χωριό, ο τόπος. Βρίσκω ησυχία, ηρεμία και γαλήνη στο σπίτι. Είναι η αρχοντιά του πρασίνου που απλώνεται γύρω και πέρα στις πλαγιές με τα μεγάλα δέντρα που φτάνουν μέχρι τις κορυφογραμμές των βουνών. Τ' απόσκια τους κατεβάζουν δροσερό αεράκι και σβήνουν την κάψα του καλοκαιριού. Το βράδυ κοιμάμαι με δροσιά.

Φέτος ζήτη κατάλαβα μόνο τέλος Αυγούστου – πρώτη Σεπτεμβρίου. Αυτό μου φέρνει χαλάρωση ευχαρίστησης και γλύκα ικανοποίησης.

Επισκέπτομαι αγαπημένες τοποθεσίες, όπως πεζούλι Αγίας Παρασκευής και θαυμάζω τη μεγάλη δυτική πλευρά του χωριού. Δροσιζόμαστε στα καθίσματα σε ωραίο περιβάλλον, στη βρύση του Βλάχου Ρέμα, Δημάρα, Παπούρη, Κουκουδιάρη για να μαζέψω ρίγανη κ.ά..

Λατρεύω και αγαπώ τη φύση καθώς λαμποκοπά κάτω από τον ξάστερο ουρανό καθώς λούζεται από το λαμπρό ήλιο. Ιδιαίτερα αν είμαι μόνος σκέπτομαι και ονειροπολώ. Νιώθω και καταλαβαίνω την ομορφιά και την ιδιαίτερότητα του χώρου και της φύσης γενικότερα.

Ο δεύτερος λόγος του ερχομού μου στην Τερψιθέα είναι το ανθρώπινο δυναμικό. Χαίρομαι που ανταμώνω τους χωριανούς. Τους γνωρίζω τόσα χρόνια, θα χαιρετηθούμε και θα πούμε δυο λόγια.

Προπαντός χαίρομαι που ανταμώνω τους μαθητές μου από τα παλιά, μάχιμο αυτοί τώρα, μου θυμίζουν τα νιάτα μου, οπότε το πράγμα αποκτά διπλή γοητεία για μένα.

Είναι βέβαια παντρεμένοι και έχουν παιδιά. Είναι επαγγελματίες, επιχειρηματίες άριστοι. Αγαπούν και στηρίζουν το χωριό όλοι τους, γιατί άκουσα καλά λόγια και παινεύματα από τους χωριανούς, κάπως περισσότερα για μερικούς. Εγώ τους αγαπώ και τους εκτιμώ όλους.

Εύχομαι να έχουν ατομικογενειακή υγεία και ευτυχία και να είναι πάντα προκομμένοι, δραστήριοι και άξιοι. Αναφέρω ονόματα: Σταύρος, Αποστόλης, Μιλτιάδης, Πάνος, Χρήστος, Γιάννης, Γιωργήδες, Βασιληδες, Δημήτρης, Κωστάδες, και ο ξεχωριστός ποιητής, Βαγγέλης, που ήρθε αμέσως και πρόθυμα ν' αλλάξει τη λάμπα της Δ.Ε.Η. που φωτίζει τον δρόμο για το σπίτι μου.

Δεν παραλείπω και τα κορίτσια μαθήτριά μου επάξια: Αγγελικές, Γιαννούλες, Μαρίας ήταν και άλλοι... Ας αναφέρω όμως τα παιδιά της Ελατούς γιατί έκανα όπως στην Τερψιθέα πρόεδρος της κοινότητας επί εξαμήνου με τη μεταπολίτευση. Ήταν τα παιδιά του Λευτέρη, ο Γιάννης ο εφοριακός με την αδερφή του, και ο Βασίλης της Θεοδώρας.

Δύο μαθητές μου είναι απόντες: ο Γιώργος που σκοτώθηκε και ο Νικολάκης Διονυσόπουλος. Αυτό το παιδί το συμπαθούσα, ήταν ευγενικό, ντροπαλό βέβαια, ήσυχο, με ήρεμη χαμηλή φωνή. Τα καλοκαίρια που ερχόταν στο χωριό με χαιρετούσε και τα λέγαμε. Όταν έμαθα για τον θάνατό του από τηλεφώνημα Αθήνας Β. Σκαλτσά λυπήθηκα πολύ, αν και γνώριζα το πράγμα που οδηγούσε. Ας είναι ελαφρύ το χόμα της Αμερικής που τον σκέπασε.

Έρχομαι τώρα σε ένα θέμα-πρόβλημα με μαθητή μου. Ένα βράδυ φέτος στο τραπέζι μου με πλησίασε και με χαιρέτησε, οπότε χάρηκα πολύ, ο γιος του Θωμά που ζει και εργάζεται στην Πάτρα. Είναι παιδί σοβαρό, αλλά απόμακρο ως τώρα μαζί μου. Νόμιζα ότι τον είχε επηρεάσει ο αδερφός ο Βασίλης. Είχα μάθει παλιά δεν με συμπαθούσε και με κατηγορούσε ότι δέρνω και τον τιμωρούσα. Έτσι, παίρνω αφορμή να εξηγήσω ορισμένα πράγματα και για το σχολείο.

Αγαπητέ Βασίλη, οι εποχές τότε ήταν δύσκολες, σκληρές και μίζερες και πιθανόν να έφαγες καμιά ζυλιά αν ήρθες αδιάβαστος, άγραφος κ.λπ. ενώ έβλεπα τις ικανότητές σου.

Εγώ θυμάμαι μόνο δύο αγόρια έδειρα κάπως άδικα. Ο πατέρας σου ήταν τότε στη Γερμανία όπως δύο ζευγάρια Ανδρεοπολαίοι, Τσουκαλαίοι, Τσαντίλης Ι. Τα παιδιά τα άφησαν στις γιαγιάδες. Νάζερες πως με ρωτούσε η μάνα σου για τα παιδιά της, πώς πάνε δόσκαλε; Τώρα μπορεί να με δικαιολογήσεις. Θυμάμαι κάποτε φορτώθηκε κάτι βαριά δέματα από την αγορά για το σχολείο για σας. Τη σέβομαι και την εκτιμώ για πάντα. Όλοι θέλαμε τότε να μάθουν τα παιδιά γράμματα. Ήταν της εποχής να σε πιέζουν όλοι με βία, ξύλο, αυστηρότητα. Ο επιθεωρητής, οι γονείς, η πολιτεία: «ο μη δαρείς ου παιδευείται». «Το ξύλο βγήκε απ' τον παράδεισο». Πρέπει να ακούν τις εντολές και να έχουν πειθαρχία. Μπορεί πράγματι να έχει αυτό και καλά αποτελέσματα στη μάθηση.

Μεγάλο το έργο του δασκάλου τότε, πολλά παιδιά, όλες οι τάξεις μαζί, πρωί απόγευμα μάθημα και την Κυριακή εκκλησιασμός με γραμμές και ησυχία, κ.λπ..

Μετά, αργότερα τα πράγματα άλλαξαν, μαλάκωσαν προς το καλύτερο για όλους. Σεβασμός στο παιδί, καθενός γεννιέται με ενδιαφέροντα για ορισμένα πράγματα, έχει κλίση και ικανότητες για ορισμένα πράγματα που του ταιριάζουν στον χαρακτήρα του. Θα βρει τον δρόμο του στην κατάλληλη θέση που του αρμόζει και αποδίδει. Δεν παίρνω τα γράμματα, θα γίνω ποδοσφαιριστής να βγάλω και περισσότερα.

Βασίλη, φρόντιζα τότε με επιστολές μου και σε άλλα πράγματα για σας. Με επιστολές μου σε Αθηναίους χωριανούς, Σύλλογο, Ιδιωτικά σχολεία κ.λπ. Παίρνατε δέματα ρούχα, δώρα, βραβεία κ.ά. Βιβλιάρια στο Ταχ. Ταμειούχο με 1 χιλ. σας άνοιξα. Επίσης τρόπους για τις σχέσεις, σχολικές γιορτές, χορούς και τραγούδια στο διάλειμμα, να χαιρετάτε τους χωριανούς, να κόβετε τα νύχια σας και τον Πάνο να πάρει γυαλιά που διαπίστωσα ότι δεν έβλεπε.

Βλέπεις, οι μεγάλοι θυμούνται τα παλιά καλά και έπρεπε να γράψω περισσότερα. Μετά προσαρμόστηκα κι εγώ στις μοντέρνες εποχές και δεν άγγιζα παιδί, έτσι έφευγα από το σχολείο χωρίς αγωνία και τύψεις. Τους πρόσεχα όλους να μάθουν ησυχία, ήρεμα και να μην έχουν τα παιδιά άγχος ότι θα τις φάνε. Η βία μεταβιβάζεται.

Φέτος, η χασιακή της επιδημίας επηρέασε και την Τερψιθέα. Δεν ήταν τόσο όμορφα και αρμονικά τα πράγματα. Μπήκαμε σε μία νέα πραγματικότητα. Δεν έγιναν οι κοινωνικές εκδηλώσεις που ξέραμε. Ήταν όλα μουντισμένα, λιγότερος ο κόσμος. Στο πανηγύρι τον 15 Αυγούστου δεν ακούστηκαν κλαρίνα και βιολιά... Εκκλησιαστήκαμε με άλλο πρόσωπο και προσκυνήσαμε μασκοφορεμένοι τις εικόνες. Το ίδιο και στις 29 Αυγούστου την παλιά εικόνα στο παρεκκλήσι του Αγίου Ιωάννη του Αποκεφαλιστή. Πήραμε όμως αρκετή ευλογία από τον Παπαχρήστο που μας κατάβρεξε για τα καλά στο κεφάλι με μπόλικο αγιασμό.

Έρχομαι τώρα στην ανάγνωση, αναγνώριση και ανάδειξη άλλων περιστατικών, καταστάσεων και γεγονότων, από την επιπλέον του μνηός παραμονή μου στην Τερψιθέα.

Είναι πολλά τα συναισθήματα, οι ψυχικές και πνευματικές συγκινήσεις μου, χαρά αλλά και λύπη. Είναι ανάμεικτα η χαρμολύπη όπως λέγεται. Να μην πω πως πολλές φορές έρχεται κάτι περισσότερο, η πίκρα.

Αισθάνθηκα χαρά όταν είδα τη μισή πλατεία της εκκλησίας στρωμένη με ωραίες πλάκες μεγάλες και χαχίες, όχι λεπτές. Λέω ΜΠΡΑΒΟ! στους καλούς χορηγούς που έμαθα, για τη γενναία προσφορά τους.

Χάρηκα για το κομμάτι ασφάλτου που έπεσε στο πλάτωμα του δρόμου, στο Πουρνάρι. Λέω, μακάρι να γινόταν έτσι ως τον Αη Θανάση και την Αγία Τριάδα για τους περιπατητές ου καλοκαιριού, γιατί ο αυτοκινητόδρομος είναι ανώμαλος, άγριος και τρυπά τις πατούσες.

Στη στροφή του Αυλογίτου-Σπηλιώτη (παρακαμψή για Άνω Χώρα) τοποθετήθηκαν νέες κολώνες της ΔΕΗ, που μαζί με τις παλιές επάνω-κάτω του δρόμου έγιναν οκτώ. Στο παλιό όμως μονοπάτι (δρόμο) που κατεβαίνει από την αγορά στη στέρνα Κ. Αγγελ/λου καμιά. Ο δρόμος είναι σκοτεινός. Πληρώσαμε και κόψαμε μεγάλες καρυδιές, κουτσουπιές κ.ά. για να φωτίζει τουλάχιστον το φεγγάρι τους διερχόμενους.

Θέλω να επισημάνω όμως δύο κινδύνους που πρέπει να εξεταστούν για τις κολώνες, το ηλεκτρικό δίκτυο του χωριού και το κλείσιμο του δρόμου. Η γωνία μεγάλο μέρος της στροφής ελιγμού στο τοίχιό έχει σοβαρά ρήγματα. Δέχεται μεγάλη πίεση από τον μεγάλο όγκο χρώματος της ανηφόρας του κτήματος Αυλόγητου. Θέλει ενισχυτικό νέο εξωτερικό τοίχιό να το τσιμεντο να κλείσει και οι ρωγμές του. Είναι ετοιμόρροπο, θα σωριαστεί και θα κλείσει και ο δρόμος.

Επίσης, δύο μεγάλα δέντρα στο ίδιο κτήμα μεγάλα και με κισσό –χαίρομαι που τα βλέπω– είναι σε τέτοια θέση που με πολλή βροχή, δυνατό αέρα ή και βαρύ χιόνι θα ξεριζωθούν και αυτά και θα δημιουργήσουν μεγάλο πρόβλημα στο χωριό. Μακριά, να μη γίνει αυτό χειμώνα.

Πήγα και είδα το πέτρινο τοίχιό στην Αγία Τριάδα, το χάρηκα και μπράβο, θα προστατέψει τη συστάδα των μεγάλων δέντρων, στολίδι και ομορφιά της εκκλησίας. Έπρεπε να είχε γίνει, πήρε τόσο χρήμα η εκκλησία με το φράγμα.

Πήγα στο Κοιμητήριο πολλές φορές. Είναι μεγάλο με ωραία μαρμάρινα μνημεία προπαντός στο επάνω μέρος. Όσο προχωρούσα για το κάτω επίπεδο, τα δρομάκια είναι ακατάστατα, στενά και με τους τάφους, μοιάζουν με λαβύρινθο. Οι τάφοι δεν είναι καλά διευθετημένοι. Το σπουδαιότερο όμως είναι ότι αρκετοί έχουν μέσα δέντρα βελανιδιάς, κουτσουπιές και βάτα.

Μου έρχεται μέσα μου ένας αναστεναγμός. Πήρα βαθειά ανάσα, είμαι ζωντανός, υπα' ρχω... Η ψυχή μου δυναμωμένη πλαταίνει και ανυψώνεται. Παρηγοριέμαι. Δικαιολογώ κάπως τις άθλιες αυτές εικόνες εγκατάλειψης. Φαίνεται οι οικείοι είναι στην ξενιτιά ή δεν υπάρχουν για να φροντίσουν. Η εικόνα αυτή προκαλεί αθλιότητα και θλίψη, αμαυρώνει την εικόνα όλου του άλλου χώρου. Είναι που είναι το περιβάλλον στενόχωρο.

Οι τάφοι βέβαια σιωπούν, αλλά η σιωπή αυτή είναι δυνατή, πρέπει να φτάσει ως τ' αυτά του Δήμου που είναι υπεύθυνος για τα νεκροταφεία. Εισπράττει χρήματα, όχι μόνο για φιάτες. Να πληρώσει μεροκάματα και με το χέρι να καθαρίζονται οι τάφοι. Να τιμούμε τους νεκρούς και να σεβόμαστε τους ζωντανούς χωρίς να τους τιμωρούμε που βλέπουν αυτήν την κατάσταση. Επίσης, παρακαλώ η ανατολική μικρή πόρτα να χρησιμοποιηθεί για πρόσβαση σε όλο το νοτιοανατολικό μέρος, τμήμα, στην αρχή εισόδου διαμορφώθηκε με τσιμεντό από ιδιότη με έξοδά του. Να συνεχίσει ο Δήμος δρόμο ως κάτω.

Στον δικό μας οικογενειακό τάφο με χόρτα και γαϊδουράγκαθα ένα μέτρο επάνω, τα έκοψα χτυπώντας τα με ένα πριόνι. Τον μεγάλο σωρό τους τον μετέφερα κάτω στον φράκτι του νεκροταφείου με μια μεγάλη τσουκράνα. Μου την έδωσε ο Βασίλης που καθάριζε με την Νικολίτσα επιμελώς τον τάφο των γονιών της.

Φεύγοντας ψιθύριζα: Καλότυχοι νεκροί. Αναπαυθήτε εν ειρήνη. Ξεχάστε την αποσταμάρα και τα παρτίνα της ζωής με όσους σας πίκραναν. Ταίριαστό στεφάνι όταν φεύγατε ήταν τ' άσπρα μαλλιά ότι γεράσατε και ο προηγούμενος έντιμος βίος, αρετή της δόξας σας. «Είστε στ' αλήθεια τυχεροί που μας φυλάτε αυτή τη γη».

Στην πλατεία, στα δύο καφενεία περάσαμε καλά, φάγαμε τις νόστιμες τηγανιτές πατάτες, το κοντοσούβλι, το τυρί και γευτήκαμε όλα τα καλά τους.

Κάτω στο σπίτι μας δεν είχαμε την πεθερά μου φέτος. Την πήγαμε τέλος Μαΐου στον οίκο ευγηρίας της Ιεράς Μητροπόλεως Μεσολογγίου, με ιδιωτικό ασθενοφόρο από την Πάτρα. Έμεινε απότομα κατάκοιτη. Ήταν υπέρβαρη. Καμιά γυναίκα δεν δεχόταν να την περιποιηθεί. Ήταν δύσκολη περίπτωση, που δεν την καταδέχονταν ούτε οι ξενεές.

Μία ελληνίδα που ήρθε, ιδροκόπησε και έφυγε. Μία από την Πάτρα μάς γέλασε. Ο Φάνης μας έφερε ειδικό κρεβάτι που με κομπι ανεβοκατέβαινε. Μάτια ήταν όλα. Η ίδια απηύδωσε. Λυπόταν την κόρη της και έλεγε: «θα πεθάνεις εσύ νωρίτερα από μένα, να με πάτε στο γηροκομείο, εκεί είναι τζιμάνια, θα γίνω καλά...». Τώρα επικοινωνούμε μόνο με τηλεφώνω, λόγω κορωνοϊού. Ενδιαφέρεται και στέλνει χαιρετήματα σε όλους που ρωτούν. Στη Σπυριδούλα, στις δύο Κούλες, στην Ευαγγελία που την επισκεπτόταν συχνά-πυκνά πριν και της τηλεφωνούσαν. Ενδιαφέρεται για τους καλούς μας γειτόνους, τη λαλιότατη Ρήνα και τον λεβέντη τον γιατρό όπως λέει. Απάντησή μας: Κάνουν εργασιοθεραπεία όλη μέρα στο χωράφι. Και πού νάβλεπε και τα ωραία έργα του γιατρού με μανδρότοιχους και περίφραξη στην άλλοτε ιδιοκτησία Μαργαρίτη. Καλλώπισε τη γειτονιά!

Μερικοί νομίζουν μάλλον πιστεύουν, πώς το γηροκομείο είναι σίγμια και το τελευταίο κατάντημα για τα άθλια γηρατειά. Λάθος, πρέπει ν' αλλάξει η προκατάληψη, όχι, είναι κι αυτό μια κάποια λύση.

Θυμάμαι, όταν παίρναμε για Ναύπακτο παλιά την πεθερά μου τον Οκτώβριο, επειδή της άρεσαν και τραγουδούσε καλά τα δημοτικά, την παρακινούσα ν' αρχίσει το τραγούδι: «Ηρθ' ο καιρός να φύγουμε ροδιά μου – ροδιά μου».

Εμείς κόψαμε με χορτοκοπτικό, ο Κώστας, ο γιος μου, τα χορτάρια στο χωράφι και ασχοληθήκαμε με διάφορες εργασίες του σπιτιού. Βρήκαμε ευκαιρία και αφαιρέσαμε μια παλιά κληματριά, στην αυλή της πρόσοψης στο επάνω μέρος του σπιτιού.

Η γυναίκα μου έκανε κάτι μικρούς ελαιοχρωματισμούς. Το βάρος όμως το έριξε περισσότερο να πλένει και να πετάει ρούχα, παλιά μαξιλάρια και άλλα. Άνοιξε ένα μεγάλο τεράστιο αμερικάνικο μπασούλο. Έβγαλε υφαντά της μάνας της, παλιές εποχής, φουσκωτές βελόντζες, καραμελωτές, τραχιά στρωσίδια, σακούλια κ.ά. που τα αέρισε στον ήλιο. Ήταν συγκινημένη και γιατί να μην το ειπώ, την έβλεπα με δάκρυα στα μάτια πολλές φορές. Της κόστισε η απουσία της μάνας της στο γηροκομείο, πολύ.

Εγώ πόνιζα με το λάστιχο από τη στέρνα κάτι ροδιές και καστανιές που θέλουν νερό. Τα υπόλοιπα δέντρα, αχλαδιές, κυδωνιές, καρυδιές αντέχουν. Τους φτάνει η βροχή, κήποι δεν έχουμε. Το νερό ήταν λιγιστό φέτος. Μεσημέρι προς απόγευμα χάζεμα τα γεράκια που έκαναν κύκλους ψηλά στον αέρα και να κράζουν. Τη Ρήνα να χουχτάει για τις κότες και τα κοκόρια του Κώστα Α... παρακάτω, που λαλούσαν από το πρωί ως το απόγευμα και μου άρεσε.

Κάποτε μου άρεσαν και τα κολοκίθια του Κρασιά που κρέμονταν πάρα πολλά στον μανδρότοιχο του κήπου του. Ένα αυτοκίνητο περαστικό σταμάτησε και το μεσήλικο ξεγάρι τα φωτογράφιζε.

Τώρα, προχωρώντας πέρα από το κοινοτικό ιατρείο, κοιτάζοντας πάνω-κάτω στον δρόμο, όλα, κήποι, χωράφια, είναι ακαλλιέργητα. Αγρίψαν όλα ως τα Παλιόχωρια. Τα δέντρα, καρυδιές, μηλιές, κληματριάς κ.λπ., τα έπνιξαν ως πάνω τα βάτα και ο κισσός. Είδα όμως τα βάτα που εξαφάνισαν με το σκέπασμά τους και σπίνια στο χωριό, όπως και εισόδους για τα σπίνια. Γι' αυτό σκέφτηκα και ρίχνω μια ιδέα. Μήπως θα έπρεπε να γίνει μια μεγάλη φωτογραφία με όλα τα σπίνια του χωριού, από απέναντι, αεροφωτογραφία, δορυφορική, δεν ξέρω, να σκανάρουν σε κάθε σπίτι έναν αριθμό στη φωτογραφία, και κάτω στο περιθώριό της οι αριθμοί συγκεντρωτικά, ν' αναφέρονται ο κάθε ιδιοκτήτης. Φοβάμαι μελλοντικά θα ρωτούν τίνος είναι το κάθε σπίτι.

Επίσης, μία σελίδα ολόκληρη της εφημερίδας να έχει με ωραίες φωτογραφίες όλες τις εκκλησίες του χωριού, ακόμη και την παλαιομερολογίτικη, με την πουρνάρα της στον γραφικό λόφο.

Το ίδιο με τις βρύσες του χωριού που μερικές είναι σωστά καλλιτεχνήματα. Αυτά να κρεμαστούν στο Λαογραφικό Μουσείο και να πουληθούν.

Τελειώνω με τη Βιβή Σμάνη, φιλόλογο από την Κυδωνιά που γράφει στο περιοδικό «η δάφνη» τεύχος 2018Α με τίτλο: «Σπίτια που μας καρτερούν»:

Το παλιό κλειδί σγαρλεύει την κλειδαριά... κι ο πατέρας: «Κολλάει ολόκληρος στον τοίχο, αποχαιρετώντας την τελευταία του χρονιά στον απάνω κόσμο, το σπιτικό. Γίνεται ένα με τα λιθάρια, το κορμί του ταυνέται να ριζώσει μες στους αρμούς "Άει σπ'τάκι μ'" ψιθυρίζει. Στον γυρισμό μας προς την πολιτεία ύστερα μ' εξόρκιζε: "Τήρω μη δεν έρχισι! Νάρχισι. Μην το απαρτήσι το σπίτι". Θάρχομαι πατέρα. Θαρχόμαστε. Εδώ είμαι. Εδώ είμαστε. Και θα 'ρχόμαστε. Να μη χαθούμε, λέω μέσα μου. Να μη χαθούμε, συντοπίτε! Να μη σβήσουν τα τοπία μααασ!

Με αγάπη
Χαράλαμπος Τσόκας

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΕΡΨΙΘΕΑΤΩΝ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ
ΑΡ. ΒΙΒΛ. ΣΩΜ. ΠΡΩΤ. ΑΘΗΝΩΝ 3250/1943
Α.Φ.Μ. 090270856
ΤΡΑΠ. ΛΟΓ. IBAN: GR600110155000015529615120
ΓΛΑΔΣΤΩΝΟΣ 10 - 106 77 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ & FAX: 210 3822513
Email: terpsith@otenet.gr
www.terpsitheanet

Αγαπητέ κε Σταύρου

Είμαστε ευτυχημένοι όχι μόνο για τη γενναία δωρεά σας, αλλά διότι είστε καλά και το κυριότερο δεν μας ξεχάσατε. Νιώθουμε υπερήφανοι, που υπάρχει τόσο μακριά, αλλά και τόσο κοντά ένας σημαντικός Τερψιθιώτης, που σκέφτεται και πονά τον τόπο καταγωγής των προγόνων του. Αυτό μας δίνει κουράγιο να συνεχίσουμε να προσφέρουμε ό,τι μπορούμε περισσότερο για αυτόν τον τόπο και τους συμπατριώτες μας. Δεν είναι δυνατόν εσείς να προσφέρετε τόσα πολλά και εμείς να καθόμαστε. Για αυτό να είστε σίγουροι ότι θα προσαρτήσουμε να αξιοποιήσουμε τη δωρεά σας για το καλό του χωριού και των Τερψιθιωτών.

Ευχαριστούμε θερμά

Ο Πρόεδρος
Νικ. Αθ. Τσαντίλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Χρύσα Κατσακούλα

Τα μέλη

ΣΙΓΑ ΤΑ ΩΑ!...

Βρισκόμαστε στην Τερψιθέα μεταπολεμικά. Σε μια θητεία του δραστήριου προέδρου Βελέντζα κατασκευαζόταν το αρδευτικό αυλάκι που έφερνε το νερό από τη Λίπα μέσα στο χωριό. Τα έργα κοντεύουν να τελειώσουν. Το συνεργείο με επικεφαλής τον Μαστρονικόλα δούλευε κοντά στην Ελευθερίας του Χαρλεντή. Μέσα στην αργατιά δούλευε και ο μπάρμπα Νίκος. Ξεκίναγαν τη δουλειά αγάραγο και γύρω στις 10 κολάτιζαν (το λεγόμενο δεκατιανό). Τότες όμως δεν υπήρχαν στο χωριό Goody's, Mc Donalds, Everest κ.λπ. ούτε ντελιβεράδες, οπότε οι εργάτες κουβαλούσαν σε μαρούδες (όχι σακούλες και πλαστικά, οικολογικά πράγματα) το κολατσιό που ετοιμάζαν οι νοικοκυρές από το σπίτι. Αυτό αποτελείτο από ψωμοτύρι ή ψωμί και ελιά (μη το προχωράς θα μας πουν βασιλικούς) Τετάρτες και Παρασκευές. Το μενού συμπληρωνόταν από κά'να αυγουλάκι ή κάποια ντομάτα, σπάνια μετά από Κυριακή ή γιορτή να είχαν κάποιο κοψίδι και οι μπερκετιλήδες να έφερναν κάποια κονσέρβα. Ο μπάρμπα Νίκος, είχε αδυναμία στα αυγά, έτσι κάθε μέρα κουβαλούσε 2 βραστά αυγά, τα οποία τα ξεφλούδιζε την ώρα του κολατσιού και μαζί με μπομπότα ή καθαρίο τά 'κανε φλούδα. Ο Μαστρονικόλας ήταν πολύ καλός στη δουλειά του και αυστηρός με την αργατιά, ήταν όμως και χωρατατζής. Είδε τη συνήθεια του μπάρμπα Νίκου και την άλλη μέρα παραφύλαξε την ώρα που πήγε προς νερού του ο μπάρμπα του άλλαξε στη μαρούδα τα βρασμένα με άβραστα αυγά. Ήρθε η ώρα του κολατσιού και ο μπάρμπα Νίκος πήρε το ένα αυγό και σπάζοντάς το για να το ξεφλουδίσει έγινε χάλια από το ωμό αυγό.

— Α! ρε Ελένη που τό'χες το μυαλό;! Μουρμούρισε για την παρασκευάστρια γυναίκα του. Δεν πειράζει θα φάω το άλλο, συνέχισε. Παίρνει και το άλλο το σπάζει και πάλι τά 'κανε μούσκεμα.

— Αει ρε Λιμνιστιάνα, το χωριό σου αγνάντευες και μπερδεψες τα αυγά; ξέσπασε σε εντονότερο τόνο. Ο Μαστρονικόλας τον παρακολουθούσε και μετά βίας συγκρατιόταν να μη γελάσει. Και τι κάνει ο αθεόφοβος;

— Βρε Νίκο, του λέει, τι έπαθες και κακοπαθήσαι;

— Να, βρε μάστορα, η γυναίκα μου έκανε λάθος και μού 'βαλε να φάω ωμά αυγά. Αν τό 'ξερα θα τα ρούφαγα.

— Μη στεναχωριέσαι, Νίκο, να σου δώσω τα δικά μου.

— Μπα όχι μη σου τα στερήσω.

— Βρε πάρε τα εγώ δεν πεινάω.

— Καλά, να τα μοιραστούμε, δώσε το ένα.

— Βρε πάρε, σου λέω, και το άλλο, αφού είναι τα δικά σου αυγά.

— Άει ρε κερατούκκη μού την έφερες. Ευτυχώς που μου τό 'πες θα τα άκουγε η γυναίκα μου.

Ο tempora o mores (ω! καιροί, ω! ήθη) που έλεγε ο μπάρμπα Ανδρέας Σκαλτσάς.

Ο παλιο-δαιμόνιος ρεπόρτερ

Υ.Γ. Ευχαριστώ τον φίλο Βάγγο για τη γνωστοποίηση του χωρατού.

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΟ

Ο δαιμόνιος συμβουλεύει για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού να χρησιμοποιείτε αντισυλληπτικά· έτσι άκουσε στην τηλεόραση. Βέβαια η κυρία που το ξεστόμισε το διόρθωσε σε αντισηπτικά. Ευτυχώς διότι με τα αντισυλληπτικά θα μειωνόταν και άλλο ο πληθυσμός. Δεν θέλω γέλωτες!...

ΦΩΤΟ ΚΟΥΖ Τι γίνεται βρε παιδιά. Γιατί τόσο κόσμος, τέτοια φασαριά!

Επαγγελματίες Συγχωριανοί μας			
ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΑΦΕΝΕΙΟ - ΨΗΣΤΑΡΙΑ	ΤΕΡΨΙΘΕΑ	2634053111, 6979209538
ΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ	ΕΥΛΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	2634024194
ΑΡΒΑΝΙΤΗ Κ. ΕΛΕΝΗ	ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΥΤΡΙΑ	ΗΟΥΣ 2, ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	6945955992
ΑΡΒΑΝΙΤΗ Ν. ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ	ΡΙΖΟΥΝΤΟΣ 46, ΕΛΛΗΝΙΚΟ	2109640409
ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ	ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ 3	2103806993
ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ Α. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ	Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ 10β, ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ	2109751895
ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΤΑΞΙ		6974105052
ΑΥΛΟΓΗΤΟΣ Σ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ - ΒΙΝΤΕΟ	Β. ΣΟΦΙΑΣ & ΛΑΜΨΑΚΟΥ 3	2107717496
ΒΕΛΕΝΤΖΑ Χ. ΧΡΥΣΑ	ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΣ/ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΟΣ	ΠΑΤΗΣΙΩΝ 69 & ΑΝΙΑΝΟΣ	2105244536 6976744731
ΒΕΛΕΝΤΖΑΣ Ν. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ	ΣΠΑΡΤΑΚΟΥ 12-14, ΚΑΛΛΙΘΕΑ	2103453073 6944358049
ΒΕΛΕΝΤΖΑΣ Ν. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ	ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ	ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ 4, ΚΑΛΛΙΘΕΑ	2109598595
ΒΕΛΕΝΤΖΑΣ Χ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ	ΠΑΤΗΣΙΩΝ 69 & ΑΝΙΑΝΟΣ	2105244550 6944522827
ΒΕΡΥΚΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΔΙΣΚΟΙ ΜΝΗΜΟΣΥΝΩΝ	ΑΙΓΙΟΥ 3 ΑΓ. ΙΕΡΘΕΟΣ	2105149100
ΓΙΑΝΝΕΤΣΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΨΑΡΟΤΑΒΕΡΝΑ «ΕΝ ΠΛΩ»	ΗΡΩΩΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 60Α, (ΜΑΡΙΝΑ ΠΑΤΡΑΣ)	2610424319 6934912278
ΓΚΟΛΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ dimgolias@yahoo.gr	ALL 4ONE - ΟΛΕΣ ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΕ ΜΙΑ ΣΤΑΣΗ	ΤΙΜΟΛΕΟΝΤΟΣ 17, ΑΘΗΝΑ	2109210188
ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ 6, ΑΙΓΑΛΕΩ	2105315800
ΖΑΒΙΤΣΙΑΝΟΣ ΣΠΥΡΟΣ	ΙΑΤΡΟΣ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ	ΕΠΤΑΠΥΡΓΙΟΥ 17, ΓΚΥΖΗ	2106433243
ΚΑΛΛΙΑΜΒΑΚΟΣ Γ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΜΑΡΜΑΡΑ		2102755381
ΚΑΛΛΙΑΜΒΑΚΟΣ Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΑΣΦΑΛ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ «ΕΥΡ. ΠΙΣΤΗ»	ΕΡΜΟΥ 89-91, ΠΑΤΡΑ	2610278393 6945075899
ΚΑΡΤΕΡΗ ΣΟΦΙΑ skarteri@gmail.com	ΙΑΤΡΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ	ΜΑΙΖΩΝΟΣ 94, ΠΑΤΡΑ	2610622976 6976798839
ΚΑΡΤΕΡΗΣ ΣΑΒΒΑΣ	ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ	ΡΑΜΝΟΥΣΙΩΝ 4	6973406264
ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ «Η ΤΕΡΨΙΘΕΑ» ΤΕΡΨΙΘΕΑ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	6984196326, ΦΑΞ: 2634052629	2634053234 2634052629
ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ ΕΦΗ	ΚΑΡΤΕΣ-ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΑ	ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ 16, ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ	2130410317
ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΤΑΠΕΤΣΑΡΙΕΣ ΕΠΙΠΛΩΝ www.g-kontogiannis.gr	ΑΛΚΕΤΟΥ 33, ΠΑΓΚΡΑΤΙ	2107511824
ΚΟΚΚΟΤΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ-ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΑ	ΝΙΡΒΑΝΑ 5, ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ	2109762685
ΛΙΑΚΩΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ gliakonis@yahoo.gr	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ Insurance Group E.E.	ΠΕΝΤΕΛΗΣ 92, 15126 ΜΑΡΟΥΣΙ	2106755641 6974477750
ΛΥΠΑΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΑΞΙΔΙΩΝ- ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ	28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ & Λ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ 267, Ν. ΙΩΝΙΑ	2102724557
ΜΑΡΑΓΔΟΥΛΗ Δ. ΑΛΕΞΙΑ	ΚΑΦΕΝΕΙΟ	ΤΕΡΨΙΘΕΑ	
ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ	ΑΧΑΡΝΩΝ 232	2108613314
ΜΑΥΡΟΓΟΝΑΤΟΣ ΣΠΥΡΟΣ	ΦΩΤΟ-ΦΑΝΗΣ	ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΑΣ 12, ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ	2109915702
ΜΗΛΟΥΛΗΣ Θ. ΘΕΟΦΑΝΗΣ	ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ	ΔΙΓΕΝΗ 16, ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ	2109738664
ΜΟΥΖΑΚΙΩΤΗ-ΤΖΙΛΑΛΗ ΕΛΕΝΑ	ΜΑΙΕΥΤΗΡΑΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΓΥΝ/ΛΟΓΟΣ	Λ. ΚΗΦΙΣΙΑΣ 25Α, ΑΜΠΕΛΟΚΗΦΟΙ	2106401002 6944420728
ΜΟΥΡΤΟΥ Κ. ΑΣΠΑΣΙΑ	ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ	ΠΛ. ΥΨΗΛΩΝ ΑΛΟΝΙΩΝ, ΠΑΤΡΑ	2610330511
ΜΠΑΚΑΛΗΣ Κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ	ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ	ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 18, ΑΘΗΝΑ	6946497614
ΜΠΑΝΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	2634027534
ΜΠΑΡΟΣ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ	ΓΟΥΝΑΡΗ 21, ΠΑΤΡΑ	2610278248 6932097683
ΠΑΪΣΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ - ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΑΘΗΝΩΝ 22, ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	2634022227 6944602745
ΠΑΪΣΙΟΥ-ΒΟΥΚΕΛΑΤΟΥ ΕΥΘΥΜΙΑ	ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ	ΠΑΤΡΕΩΣ 55, ΠΑΤΡΑ	2610222404
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ	ΜΗΧ/ΓΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ	ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΟΥΣ 10α, ΖΩΓΡΑΦΟΥ	2107485461
ΠΑΝΤΕΛΗ - ΧΟΡΜΟΒΑ ΣΟΦΙΑ	ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ	ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 31, ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ	2102610676
ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗ Κ. ΧΡΥΣΑΝΘΗ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ-ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ ΠΤΥΧ. ΠΑΝΕΠΙΣΤ. ΑΘΗΝΩΝ	ΛΕΩΦ. ΠΑΡΝΗΘΟΣ 142, ΑΧΑΡΝΑΙ	2102405150 6974994418
ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΕΠΙΠΛΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ	ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ	6943013252
ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ Σ. ΙΩΑΝΝΗΣ	ΚΑΦΕ ΨΗΣΤΑΡΙΑ	ΤΕΡΨΙΘΕΑ	2634053233
ΠΑΠΑΛΙΒΕΡΙΟΥ Κ. ΕΙΡΗΝΗ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ	ΠΡΟΥΣΗΣ 19, ΧΑΡΑΥΓΗ	2109755024
ΣΕΡΕΤΗΣ Ι. ΛΕΩΝΙΔΑΣ LEONIL HELLAS	ΙΑΤΡΙΚΑ-ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΑ ΕΙΔΗ	ΕΛΛΗΝΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ 57, ΠΑΤΡΑ	2610425205 2108839312
ΣΕΡΕΤΗΣ Λ. ΙΩΑΝΝΗΣ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ	Γ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ	2108839312
ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ	ΧΑΡΟΚΟΠΟΥ 4, ΚΑΛΙΘΕΑ	2109598523
ΣΤΑΜΑΤΗΣ Π. ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ- ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ Animation & ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ & Sound Design	ΔΑΒΑΚΗ 17, ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ e-mail: synchroni@otenet.gr	2109733266, 6930783608
ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ	ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ	ΧΑΡΟΚΟΠΟΥ 4, ΚΑΛΙΘΕΑ	2109598523
ΣΤΑΣΙΝΟΥ Α. ΜΑΡΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ	ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 103 - 105	2103632023
ΤΖΙΛΑΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΑΡΧΙΑΤΡΟΣ ΑΓΓΕΙΟΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ	Λ. ΚΗΦΙΣΙΑΣ 25Α ΑΜΠΕΛΟΚΗΦΟΙ	2106401010 6944612162
ΤΖΙΛΑΛΗΣ ΣΠΥΡΟΣ	ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ	ΒΟΤΣΗ 36, ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	2109701094
ΤΡΙΨΙΑΣ Β. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΜΠΑΛΟΝΙΑ-ΠΥΡΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ	ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ- ΝΟΒΑ 39, ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	2634022321 6944728221
ΤΣΟΥΚΑΛΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ	ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ- ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΑ	ΑΙΣΧΥΛΟΥ 19, ΑΝΘ. ΚΑΛΑΜΑΚΙ	2109901650 6977801638
ΦΗΜΗ ΚΩΝ/ΝΑ	ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΞΕΝ. ΓΛΩΣΣΩΝ	ΠΡΟΥΣΗΣ 19 ΧΑΡΑΥΓΗ	2109767788
ΦΟΥΣΕΚΗ ΖΩΗ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ	ΙΝΤΖΕ 3-5, ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	2634029310
ΧΕΙΜΑΡΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ	Γ. ΑΛΗΝΗΣ 13, ΖΩΓΡΑΦΟΥ	2107792280
ΧΟΡΜΟΒΑΣ Δ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΗΛΕΚΤΡ. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	ΑΡΜΑΤΩΛΩΝ ΚΛΕΦΤΩΝ 29	6978884152